

Hrvatski Glasnik

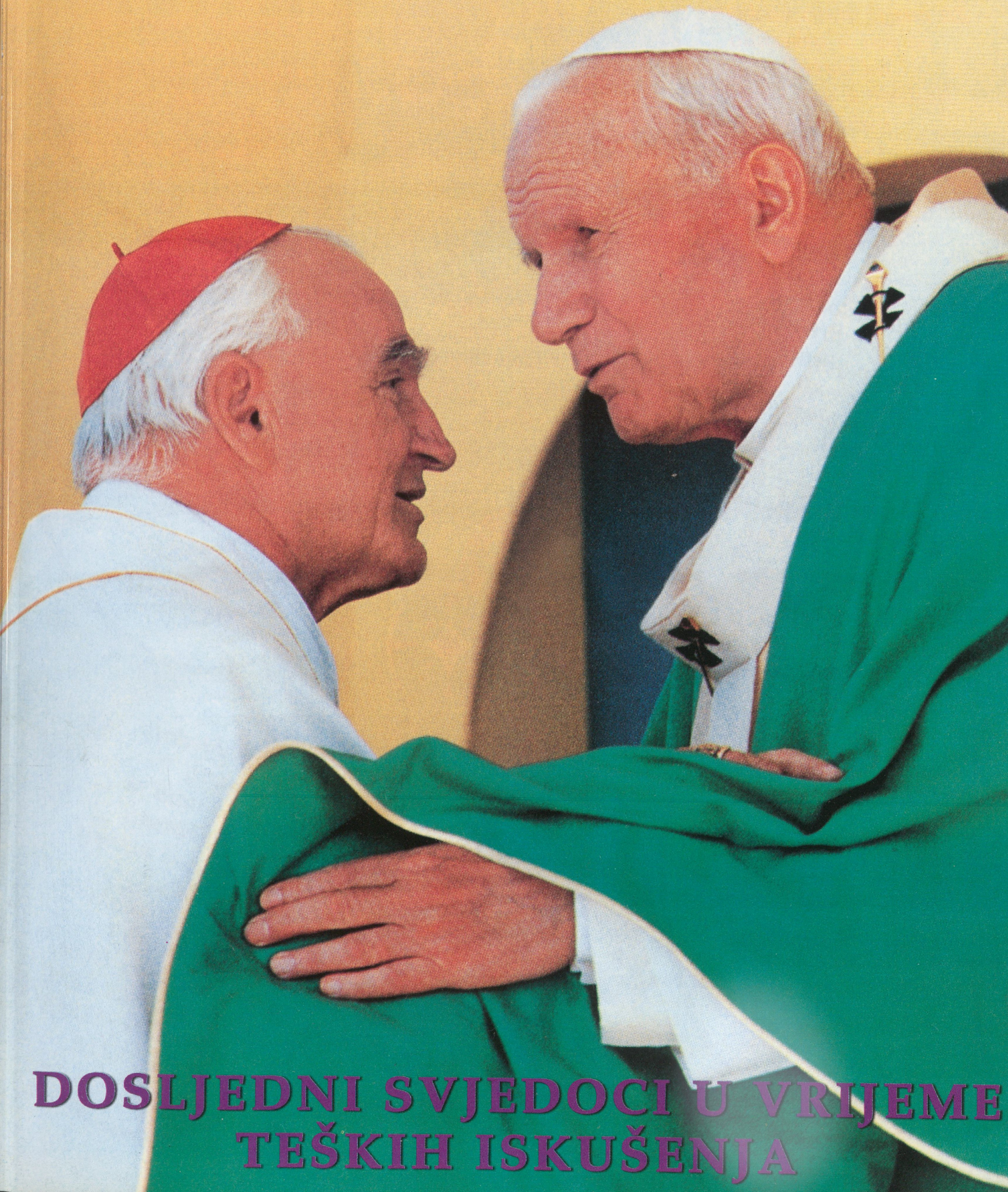
GLASILO HRVATSKOG KULTURNOG DRUŠTVA "NAPREDAK" ŽUPE SOLI

GODINA X

Broj 109

TUZLA, OŽUJAK 2002.

Cijena 1 KM, 4 Kn

**DOSLJEDNI SVJEDOCI U VRIJEME
TEŠKIH ISKUŠENJA**

*Svim veselje,
Gospodin je uskrsnuo.
Za nas je umro na križu,
za nas je uskrsnuo
od mrtvih.
Nadimo u tom i sebe i
našu nadu*
**DRUŠTVO
HRVATSKI DOM**

**HRVATSKOM PUČANSTVU
u Bosni i Hercegovini
SRETAN I
BLAGOSLOVLJEN USKRS
želi
**GENERALNI KONZULAT
REPUBLIKE
HRVATSKE
TUZLA****

*Blagoslov
Uskrslog Krista
i sve najljepše
u prigodi
Uskrsnih blagdana
želi*

*SVOJIM
ČITATELJIMA,
DONATORIMA I
SURADNICIMA
SRETAN USKRS
ŽELI*

*Uskrsnu
Gospodin doista,
Aleluja, Aleluja!
Rođenje Isusovo u
Uskrsnuću dobiva punitnu
živoća. S vjerom i nadom sv.
Pavla da ćemo biti dionici te
punitne kod Oca Nebeskog
želtimo sretne i milošću
ispunjene Uskrsne blagdane.
Aleluja, Aleluja!*

*Učenici i djelatnici
Katoličkog
školskog centra
"Sveti Franjo"
Tuzla*

*Vječna je
ljubav
Njegova (...)
Raduj se nebo i
kliči zemljo,
neka buči more i
što je u njemu.
Sretan Uskrs
želi*

**MATICA
HRVATSKA
TUZLA**

*Isus, pobjednik
smrti,
otvorio nam je
vrata vječnosti.
Neka On, naš uskrsli
Kralj,
blagoslovi svaki
naš korak i
vodi nas kroz život.*
**SRETAN USKRS ŽELI
UDRUGA HRVATSKA
ŽENA TUZLA**

Hrvati-katolici su jedan od konstitutivnih entiteta u državi Bosni i Hercegovini!?

Poštovani čitatelji,

Pred nama je ožujski broj Hrvatskoga Glasnika. **Za nas Hrvate - katolike u ovom mjesecu je jedan od najznačajnijih događaja, odlazak kardinala dr. Franje Kuharića. Kardinal Franjo Kuharić je bio veliki čovjek i svećenik katoličke crkve i ovoga dijela Europe, jedna od najjeminentnijih osoba suvremene hrvatske povijesti.**

U povodu ovoga događaja, zapažena je, nažalost, velika suzdržanost bosanskohercegovačkih medija, posebno federalne i tuzlanskih televizija.

Dan pokopa su jednostavno prešutjeli! Opet se pokazuje da uređivačka politika na ovim medijima ne vodi dovoljno računa o pravima bosanskog "blagoga naroda" da budu o svemu informirani, i onom što vole, i onom što ne vole.

Hrvati - katolici iz Bosne i Hercegovine bi rado bili uz televiziju za vrijeme kardinalova pokopa, ili barem čuli i vidjeli kratki izvještaj na dnevniku. Međutim, netko je drugačije odlučio.

A Hrvati - katolici su, navodno, jedan od konstitutivnih entiteta ove države!

Sa sigurnošću se može reći, da i ostala dva "obična" naroda ne bi imali ništa protiv, ali što se tu može kad nas "obične" nitko o tome ne pita.

U Tuzli i okolici nema nekih značajnijih vijesti o događajima o kojima mediji najradije pišu ili javljaju! Uglavnom se govori o velikoj besparici. Međutim, čovjek se često upita odakle onda toliki auti na tuzlanskim ulicama? Troši se benzin, prašina se vije kao da voze po najzapuštenijem makadamu iz austro-ugarskih vremena. Grad je očajno prljav i prašnjav od soli koja je zimus bacana po ulicama. Čeka se jača proljetna kiša da opere ulice.

Osim toga, među značajnijim događajima, za stari već porušeni grad i noviji dio na Slatini, je vijest da je predsjednik kantona svečano zatvorio jamu Tušanj

i odvrnuo slavinu cjevovoda, koji je tijekom zadnjih deset godina izbacivao tone soli u Jalu, a sada će slanicu vraćati u zatvorene jame rudnika soli u Tušnju. Umjesto rudnika Tušanj, kažu, ako im je vjerovati, da je rudnik Tetima započeo proizvodnju, koja će zadovoljiti tržišne potrebe u ovim prostorima.

Čuje se, također, da nam i pravosuđe "dobro radi", posebice kad je u pitanju marifetluk oko vraćanja stanova i predratne imovine njihovim zakonitim posjednicima i vlasnicima.

Karakterističan je slučaj poznatih tuzlanskih predratnih glumaca sada umirovljenika i izbjeglica. Dok se oni, slijedom sudbine tolikih nevinih ljudi, potučaju po beogradskim drvnicama i potleušicama, njihov stan uporno drži mladi kolega. U tome mu pomaže moćni odvjetnik, nekadašnji iskusni radnik u stambenom poduzeću. I to sve uz pomoć naših sudova.

Djeluje neuvjerljivo da časnici ljudi sebi dopuštaju takav nivo. Kako je Bosna daleko od pravoga puta i pravne države!

Proslavili smo i Dan neovisnosti. Naravno, ne i u svim entitetima. Npr. u Brčko distriktu su više pažnje posvetili danu distrikta, nego ovome danu. Čak su i škole radile!

Ovih dana su započele i svečanosti i sjećanja na prve ratne dane prije deset godina. Posebno se govori o opravdanosti svega onoga što se dogodilo u prošlom ratu. Nažalost ni jedna strana se ne smatra krivom, barem za neka zla koja su počinili onome drugom što ga smatraju krivim. Svi misle kako su se časno borili i "branili svoj narod", od onog drugog "nesvoga naroda" u Bosni i Hercegovini i šire. Ne bi suviše bilo, u ovoj situaciji u kojoj se Bosna i Hercegovina nalazi, makar malo i samokritičnosti.

U subotu 16. ožujka slavila je prva oružana obrambena formacija (tako su

to naglasili pojedini govornici!) u sjeveroistočnoj Bosni - Živinički sokolovi. Sudionici pričaju da je bilo dosta svečano, ali da se nisu odazvali svi zaslužni članovi ove satnije.

Budući da su ove godine i državni izbori, mnogima će ovakve obljetnice dobro doći. U ovakvim se prilikama ponajbolje manipulira s ljudima koji će od izbora imati najmanje koristi, kao što ni poginuli o kojima se priča, od toga ništa nemaju.

Ovih se dana mnogo govori o implementaciji odluka Ustavna suda Bosne i Hercegovine. Daj Bože, da nas Srbi opet ne prevedu žedne preko vode!

U hrvatskim kulturnim društvima nema nešto značajno novoga. Sve se odvija po ustaljenom redu. Međutim, imamo dva velika problema: Prvo, teško nam je bolestan predsjednik HKD Napredak, dr. Miroslav Petrović. Preporučujemo ga pažnji svekolike javnosti, posebno onoj vjerskoj, da se pomoli za njega!

Drugo, ovih dana nas pritišće problem financiranja i osnovnih materijalnih troškova u našim hrvatskim udrugama. Iz kantona je sve manje pomoći, a članarina i pomoć naših članova kao i hrvatskih biznismena i institucija sve su tanje.

Međutim, Hrvatski glasnik se ne želi samo žaliti pa, ako ovaj uvodnik ima ton žalovanja, onda nismo dobro shvaćeni. Čim se o problemima može i smije ovako glasno govoriti, već je to garancija da će se mnoge stvari na bolje preokrenuti. Imamo mi dovoljno ljudi da to i ostvare. Treba samo te ljude prepoznati i s njima surađivati.

Ostajte mi zdravo do slijedećega broja!

Sretan Uskrs želi Vam Hrvatski glasnik!

P. Matanović

katoličanstva u Hrvata. Znajući da je uvijek podupirao stavove vrhbosanskoga nadbiskupa, kardinala Vinka Puljića koji je bio otvoreni protivnik iseljavanja bosanskih Hrvata i zagovornik opstanka cjelovite BiH, mi znamo da smo u Nebu dobili još jednoga moćnog zagovornika. Franjo Kuharić je čovjek koji je snažno obilježio drugu polovicu 20. stoljeća u cijelome hrvatskom narodu.

Odjek kardinalove smrti u bosanskohercegovačkoj javnosti

Bosanskohercegovački Hrvati (ni ovaj puta) nisu imali sreće sa medijima u svojoj zemlji. Informacije su bile šture, bez adekvatne naznake uloge ovoga čovjeka u našim (bosanskim) životima. Oni Hrvati koji mogu pratiti HTV, gledali su prijenos pokopa, a ostali nisu u glavnom dnevniku FTV vidjeli niti jedne snimke. Naravno, ni naše, tuzlanske televizije nisu imale potrebu obavijestiti svoje gledatelje o pogrebu jednoga od najznačajnijih predstavnika katoličke crkve u Hrvata.

Dnevni tisak je kratko izvjestio, a Reis - ul - ulema, dr. Mustafa ef. Cerić u svojoj izjavi sućuti je ukazao na veličinu kardinala Kuharića i na gubitak koji nadilazi samo hrvatske i samo katoličke krugove: " (...)Pripadnici islamske zajednice u BiH poštuju doprinos Kardinala Franje Kuharića međusobnom razumijevanju i suosjećanju u zajedničkim tegobama, težnjama i nadama ljudi različitih vjera i svjetonazora (...) "

Slobodna Bosna nije ovaj vijesti posvetila ni jedan redak. Svojim čitateljima, Hrvatima - katolicima tako je pokazala da ne suosjeća s njihovom tugom i ignorira njihovo pravo da u "svojim" novinama pročitaju i osjete sućut.

U **Danima** je osvanuo jedan tekst za koji bi najblaža ocjena bila - nema smisla. Ako zanemarimo staru dobru mjeru pristojnosti **De**

UMRO KARDINAL FRANJO KUHARIĆ

"To može pasti na pamet samo onima koji pameti nemaju"

Izjava kardinala Kuharića u Travniku, prilikom razgovora s biskupom Perom Sudarom koji je konstatirao postojanje ideje o iseljavanju Hrvata iz BiH i podjeli naše zemlje.

U Zagrebu je 11. ožujka umro, a 14. pokopan kardinal Franjo Kuharić.

Hrvatski katolički narod ostao je bez velikog, mudroga i energičnog borca na putu Istine.

Malo je velikih ljudi kojima suvremenici još za života iskažu počast i svijest o njihovoj veličini. Uvijek se nađu neki prosječni moćnici koji ne prepoznaju prave vrijednosti i prave im prepreke i podvale. Franjo Kuharić sve je svoje protivnike pobjeđivao moćnim oružjem - ljubavlju, strpljivošću, dobrotom i mudrošću. Na ovome svijetu doživio je najveće časti. Bio je na ponos svakome Hrvat - katoliku, a svaki Hrvat - katolik mogao se pouzdati u njegove molitve i brigu koju je pokazivao za sve ljude.

Što se nas Tuzlaka tiče, tužna je i znakovita činjenica da se nitko nije sjetio dvaju Kardinalovih posjeta našim krajevima. Jedan od njih bio je njegov pastoralni, a drugi humanitarni pohod. Bilo je to 1990. godine kada je Tuzlu zadesila velika nesreća - pogibija rudara u rudniku Dobrinja. Je li moguće da se više nitko ne sjeća kako je sam kardinal, praćen tadašnjim direktorom Hrvatskoga karitasa g. Đurom Zalarom, donio u Tuzlu 180 tisuća DM i osobno posjetio nekoliko muslimanskih i nekoliko katoličkih obitelji?

Sjećam se njegove priče o nesretnim mladim udovicama koje su bile grubo vraćane iz obitelji svojih muževa i koje su te obitelji sramno pokušale razbaštiniti. Uočio je težak život rudarskih obitelji i potreseno pričao o njihovoj tragediji. Njegova krilatica **Dobro je činiti dobro** postala je opće mjesto kada se govori o pomoći bližnjemu.

Hrvatski glasnik je glasilo župe Soli. U ime svojih čitatelja, članova svih hrvatskih udruga u našoj županiji i u ime redakcije, iskazujemo svoju tugu zbog odlaska jednoga od onih koji su bili stožer

mortuis nihil nisi bene, barem u prvo vrijeme dok su boli svježje, de facto nije bilo argumenata za onakav ton u Stojićevoj (Mile) kolumni.

Prvo, citirani Drago Pilsel ima svoje (lako shvatljive) razloge za žuč što je, redovito, prosipa i kad treba i kad ne treba. Možda bi puno više napravio da je ostao u društvu (svećeničkome) koje sada nakon što je otišao tako zdušno nastoji preuređivati!? Kad se već odlučio otići, onda - neka ode! Teško mu je vjerovati jer sve u katoličkoj crkvi gleda negativno i piše kao da je u svemu i svugdje sve u najboljem redu, a samo u toj crkvi nered. Napisati da se Kardinal "izgubio u ratu Bošnjaka i Hrvata" je, blago rečeno - dezinformacija. Hajd' što je Pilsel napisao laž, ali zašto se Stojić njome poslužio?!

Napomenut ću samo na pismo što ga je Mate Boban (on se potpisao) uputio Kardinalu, baš te 1993. Ono je najbolji dokaz kakav je stav imao pokojni Kardinal i je li se "izgubio" u odnosu na spomenuti rat.

Zbilja je Mile Stojić mogao pričekati da "o svemu tome krajnju riječ" kažu povijesničari, a ne donositi sudove za koje se, za razliku od Piselovih, teško mogu naći razlozi.

Vesna Škare - Ožbolt koja je bila vrlo blizu predsjedniku Tuđmanu, govoreći o Kardinalu, izjavila je: "Tuđmana je poštovao, ali se na njega i ljutio" pa ne stoji nekoliko vrlo neukusnih i neprovjerenih tvrdnji o odnosu Kardinala i Tuđmana koje je Stojić u Danima napisao.

Nije istaknuta Kardinalova veličina kojom je upozoravao da je svako zlo, pa makar bilo učinjeno i u obrambenome ratu, zlo koje se ne smije činiti.

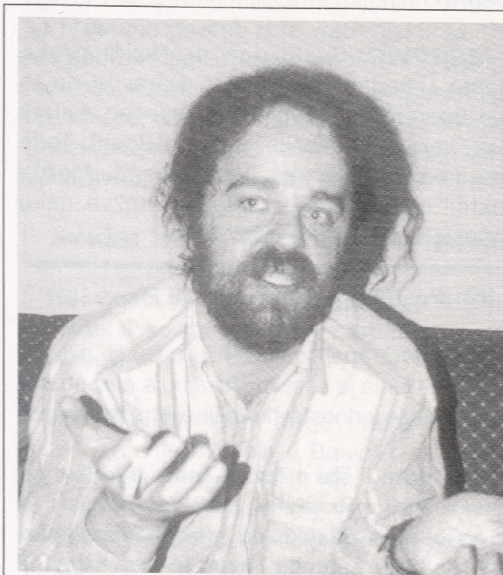
"Nemojte zapaliti kuću ni onima koji su zapalili vašu", bila je njegova pastirska poruka u vremenu kada se moglo čuti malo tako snažnih kršćanskih poruka.

Nije istaknuto da je bio "kreator crkvene politike opstanka Hrvata u BiH", što je izjavio **preuzvišeni** g. dr. Pero Sudar koji je rekao za **Večernji list**: "Gledano iz BiH ne postoji ni jedna sjena na životnom djelu kardinala Kuharića (...) Volio je BiH kao zemlju u kojoj se susreću različitosti".

Marica Petrović

MILJENKO JERGOVIĆ

Ljudima treba pružiti priliku da govore istinu o sebi, treba ih osloboditi straha od istine i uskratiti im pravo da vječno izigravaju žrtve.

Miljenko Jergović rođen je 1966. u Sarajevu. Knjige: *Opservatorija* Varšava, Zagreb 1988; *Uči li noćas netko u ovom gradu japanski*, Sarajevo 1990; *Himmel Comando*, Sarajevo 1992; *Sarajevski Marlboro*, - Durieux 1994; *Karivani*, Durieux 1995; *Preko zaleđenog mosta*, Durieux 1996; *Ovdje živi Conan*. Mlada bosanska lirika 1992. - 1996. (uredio Miljenko Jergović), Durieux 1997; *Naci bonton*, Durieux 1998.

Miljenko Jergović dobitnik je književnih nagrada:

1987. *Nagrada Mak Dizdar*, Stolac;
1988. *Goranova nagrada*, Zagreb;
1990. *Nagrada Veselko Tenžera*, Zagreb;
1994. *Nagrada Ksaver Šandor Gjalski*, Zagreb/Zabok;
1995. *Mirovna nagrada Erich-Maria Remarque*
- specijalna nagrada, Osnabrück

Kada su Lokalno omladinsko vijeće Tuzla i Fondacija Konrad Adenauer poslali pozivnicu za javnu tribinu na temu: RAZGOVOR O PROŠLOSTI i "promociju" knjige VRPCE IZ MALMÖA, Igora Lasića iz Zagreba, u njoj nije bilo obavijesti tko će razgovarati o prošlosti niti tko će predstavljati knjigu. Budući da je ime Igora Lasića samo po sebi dovoljno snažno da privuče posjetitelje sličnih priredbi u našem gradu, činilo se normalnim da se napuni mala sala BKC u Tuzli. Kada je dvorana postala pretijesna, vidjelo se da je događaj izniman i da je večer posebna. U prvom redu u sredini sjedio je dugokosi, naizgled nemarno obučeni mlad čovjek s nogom preko noge. Bio je to Miljenko Jergović, književnik s naših strana, jedan od onih o kojima se već daleko čulo, ali koji pred sobom ima još puno vremena koje je do sada tako uspješno i kvalitetno znao upotrijebiti. Nije se pristojno ispričao i tako odbio razgovor za Hrvatski glasnik. Dapače! Za naš je list, s neočekivanom lakoćom, odvojio dio večeri što ga je proveo u našem gradu, predstavljajući knjigu svoga prijatelja. Nismo sigurni da je grad bio svjestan koga je te večeri imao u gostima. Jergović je došao i otišao nedovoljno primijećen. Istina, posebnu pažnju mu je posvetio g. Jasmin Imamović, načelnik općine Tuzla, ali to je bila prijateljska pažnja, diskretna i privatna. Izgledalo je kao da mu to odgovara. Nije ostavljao dojam čovjeka koji očekuje crveni tepih, onoga koji je naviknut na propisane oblike poštovanja.

Gledajući ga tako jednostavnoga, nametne se pitanje je li moguće toliko ostati netaknut slavom i je li to poza. Kako god da je - dobro je.

HG: Kada ste otišli iz Sarajeva, novinari su Vas napominjali na vaše ranije izjave i recitali Vaše citate Johna Waynea u kojima ste poručivali da oni momci koji odu iz "grada" nemaju više povratka. Kako danas gledate na to i jeste li konačno otišli iz Bosne i Sarajeva?

JERGOVIĆ: Što se mene, ono, lično tiče, dok je traj'o rat ja sam mog'o misliti da sam otiš'o iz Sarajeva jer tamo stvarno nisam bio u drugom dijelu rata. Nakon rata toliko sam puta već bio tamo, prošle godine preko trideset puta! To je već potpuno, ono, ludilo, tamo je moja soba, moja mama, moj tata, moja rodbina koja je hvala Bogu, ono, sarajevski dio, sva preživjela. Činjenica što sam ja u Zagrebu meni znači isto onoliko koliko nekom Amerikancu znači činjenica da, ne znam ono, ne živi u New Yorku, nego u New Jerseyu.

On iz New Jerseya može u New York stići puno teže, nego što ja iz Zagreba stignem u Sarajevo. Meni, ako ujutru padne na pamet ići u Sarajevo, do ručka sam već tamo. To, jednostavno, nije više pitanje moga života.

HG: To Vas pitam zato što ste na slično pitanje nekih naših studenata u Zagrebu,

po njihovu mišljenju, ostali nedorečeni. Zapravo, oni nisu bili zadovoljni, očekivali su drugačiji odgovor od onoga koji ste tamo dali. Možda bi ih zadovoljio ovaj večerašnji?

Istovremeno i bosanski i hrvatski pisac

JERGOVIĆ: Nisam bio nedorečen, nego sam rekao slijedeće: Svugdje u Europi i u svijetu, normalno, postoji nešto što se zove dvojna pripadnost. Čovjek istovremeno može

pripadati dvjema kulturama, dvama identitetima, na neki način živjeti na dva mjesta. To nije kao u nogometu gdje čovjek može igrati samo za jednu nogometnu reprezentaciju, ne za dvije. Rekao sam im da se ja, upravo zato što radim ono što nije nogomet, ne mislim opredjeljivati za jedno. Ali, kada bi književnost i kultura bili nogomet, ja bih igrao za bosansku nogometnu reprezentaciju, i to sam rekao. Pošto to nije tako, igram za dvije reprezentacije, a bilo bi lijepo kada bih imao i treću, jer postoje ljudi koji imaju tu sreću.

HG: Priznajte li postojanje nacionalnih književnosti i, ako ih priznate, u koju se Vi ubrajate? To Vas pitam i iz praktičnih razloga - kada učenici pišu o nekom književnom djelu oni ga redovito svrstavaju u neku nacionalnu književnost. Lako je kada je pisac iz Njemačke ili Engleske, ali kada je iz Bosne?!

JERGOVIĆ: Ja sam istovremeno i bosanski i hrvatski pisac. Hrvatski pisac sam zato što trenutačno živim i radim u Zagrebu, a bosanski pisac sam zato što to, naprosto, jesam i što je većina mojih tema, tekstova, onoga što sam napisao i što ću, vjerojatno, napisati neka bosanska priča i to je naprosto tako. Recimo, u knjižarama u Zagrebu, ovisno o knjižari, ja se nalazim na dva mjesta: ukoliko je knjižara normalna, građanska i civilizirana, onda se nalazim na stalaži s hrvatskom književnošću, a ukoliko knjižaru drži neki

g. Miljenko Jergović u razgovoru s načelnikom g. Jasminom Imamovićem

nacional - šovinst, tada sam u stranoj književnosti. Meni je to, naravno, smiješno, najvažnije je da ljudi mogu kupiti moju knjigu, neka me knjižar stavi kamo hoće. U Bosni, primarno mislim na Sarajevo gdje imam uvid, tu vrstu problema, zapravo, i nemam. Nisam primijetio da me se u Sarajevu smatraju stranim piscem!

HG: A da ste ostali u Sarajevu, biste li onda bili i bosanski i hrvatski pisac?

JERGOVIĆ: Bio bih hrvatski pisac činjenicom nacionalne pripadnosti svojih roditelja i činjenicom da su u komunističko doba stvorena tri nacionalna književna korpusa. Isto tako i činjenicom da sam na popisu stanovništva Hrvat, ono, pripadam tom književnome korpusu. Međutim, prava istina je malo drugačija. Ona govori da, ukoliko su moji prijatelji, važni pisci uz koje sam rastao ili s kojima sam zajedno pisao istu priču, (poput Semezdina Mehmedinovića ili Saše Hemona, Avde Sidrana ili Mile Stojića) pripadnici različitih nacionalnosti, a pisci su iste književnosti, istoga identiteta. Između, njih i mene ta nacionalnoknjiževna razlika naprosto ne može postojati. Smiješno je, zapravo, tragikomično je da se Semezdin Mehmedinović nalazi u Bošnjačkim, a ja u bosansko - hrvatskim antologijama. Iz nečega što praktično nema veze s književnošću, činjenice da je on Bošnjak, a ja Hrvat, izvlače se književni razlozi. To nije mudro. Uostalom, jednu od najljepših muslimanskih ljubavnih lirskih pjesama dvadesetoga stoljeća, napisao je Srbin, Aleksa Šantić. Jer, Emina je, brate, po svemu muslimanska pjesma. Ja bih recimo volio kada bi jednoga dana bilo moguće da se antologije recimo bošnjačke ili muslimanske poezije rade na osnovu tematike i duha, a ne na osnovu nacionalnosti pisaca. Jednako tako i srpske i hrvatske. U tome bi se slučaju, recimo, Mak Dizdar, koji je bošnjački pjesnik i koji je doista bio musliman, sa svojim "Sunčanim Hristosom" našao u srpskoj ili hrvatskoj antologiji s većim pravom nego što je moje da se nalazim u bosansko - hrvatskim antologijama.

HG: Je li ovo, kako ste Vi rekli, "smiješno pitanje", moguće uozbiljiti?"

JERGOVIĆ: Glupo bi bilo da se ja sad nađem prvi koji će reći: Ukinimo nacionalne

književne korpusu u BiH jer bih time samo izazvao nečiji bijes. Na to pitanje bi trebalo gledati malo prirodnije, sa više književnih razloga. Bosanska književnost naprosto postoji. Ja ne negiram nečiju potrebu da postoje i nacionalne književnosti BiH, ali mi se ne sviđa ideja da se zbog toga žrtvuje nešto čega stvarno ima.

HG: Koliko Vam je, zbilja, poznata situacija u BiH? Na ovoj tribini ste govorili emotivno, više onako kako biste voljeli da jest. Koliko znate o tuzlanskom kraju o kojemu često slušamo kao o "obećanoj zemlji", a mi koji tu živimo znamo i drugu stranu medalje?

Nema nikoga tko poznaje situaciju u BiH

JERGOVIĆ: Nažalost, poznavanje situacije u BiH, (a mislim da je poznajem s obzirom na to da sam često u Sarajevu, a i kad nisam u Sarajevu, čitam novine i gledam bosansku televiziju), obično se svodi na poznavanje situacije u Sarajevu. Ja ne znam nikoga tko poznaje situaciju u BiH. Takvog čovjeka nema ni u BiH, ni izvan nje. Recimo, ja sam siguran da većina ljudi u Tuzli pojma nema šta se događa u Rudu ili Čajniču, a ovi gradovi su u BiH. Naravno, tako je bilo i prije rata, a to nije dobro, svaki je razgovor o Bosni počinjao i završavao sa Sarajevom. Istina, dijelom su tome doprinosile i same Sarajlije, smatrajući sve izvan Sarajeva provincijom, papcima i selom. Nešto od toga se odlično vidjelo u Prvoj saveznoj (jugoslavenskoj) nogometnoj ligi. Recimo, ja sam bio Željini navijač, a najviše sam mrzio Slobodu iz Tuzle jer je ona, uvijek, nepogrešivo puštala Partizanu i Zvezdi i što je to uvijek bilo preko naših leđa. Željo je ispad'o iz lige zbog Slobode, zbog Čelika! Sjećam se kad je zenički stadion ovacijama dočekao ispadanje Želje u Drugu ligu. To im nikada nisam oprostio. (dječački smijeh)

HG: Ivo Banac je neku večer govorio u Tuzli i rekao da Bosna ne počinje u Sarajevu. Ako je nešto sada u Sarajevu riješeno i dobro, to nije riješeno i za Bosnu.

Gdje Bosna za Vas počinje? Je li u Kraljevoj Sutjesci, u središnjoj Bosni ili ... razmišljate li vi o tome?

JERGOVIĆ: Tu ima jedan problem. Mislim da je to potpuno individualno pitanje. Za mene Bosna počinje s prvom džamijom, nakon graničnoga prijelaza Izačić ili s prvom džamijom u Orašju. Ne zato što mislim da su u Bosni džamije najbitnije od svega što Bosna jest, nego naprosto zato što u Bosnu uvijek dolazim od tamo gdje nema džamija tu ja vidim da je Bosna počela. To je jedan uvid. Drugi je čisto životni, emotivni. Za mene Bosna i počinje i završava na Mejtašu. Mejtaš je jedna sarajevska mahala u kojoj sam odrastao u koju i danas dolazim kad god idem u Sarajevo. Tu je moja Bosna. Mislim da bi isto pravo trebalo pružiti i ljudima čija je Bosna u Srebreniku ili u Stocu, Grudama ili Bosanskom Novom.

HG: Kada prolazite dijelom Zagreba u kojemu je džamija, učini li vam se da je to Bosna?

JERGOVIĆ: Svaki dan prolazim preko mosta i gledam tu džamiju. Naravno da to nije Bosna. To je jedina džamija na svijetu (sic!) koja je bosanska, a nije u Bosni. To je paradoksalno, ali jest, jest Bosna. Možda postoji u Stambolu i Izmiru još takva neka bošnjački obilježena džamija?

HG: Postoji i u Gunji!

JERGOVIĆ: Znam za džamiju u Gunji, ali, šta ja znam, Gunja je sasvim slučajno s one strane Save. Ona je jednostavno zalijepljena za Bosnu.

HG: Znate li šta o Tuzli? Znate li koliko se malo o Tuzli u Hrvatskoj zna? Vesna Pusić je na našoj televiziji rekla da je iznenađena kako je Tuzla blizu Zagreba i kako je brzo stigla iz Zagreba u Tuzlu. Nije li u pitanju inteligencija?

JERGOVIĆ: Lijepo je što je ona to rekla. Barem je priznala da je iznenađena. Nije to samo problem Tuzle. Ne zna se ništa ili malo se zna i o Sarajevu. O Sarajevu se više zna u Beču i Berlinu, nego u Zagrebu. To je loše, ali nije samo stvar političkih činjenica. Prije rata dva naša grada koja su međusobno najviše komunicirala i preslikavala se jedan na drugi bili su Zagreb i Beograd. Sarajevo i BiH su se zaobilazili, preskakali i jedino su u vrijeme Olimpijade bili mjesto na koje se bacao pogled. To je jedan od razloga što ljudi imaju predrasude o ovoj zemlji.

HG: Vi ste došli ovdje na poziv društva Adenauer. Kada su mu prigovorili da se u svojoj vladi okružio nacistima, Adenauer je odgovorio da nema izbora, da samo njih ima. Možemo li mi u BiH sjesti jedni s drugima i vladati zajedno iako smo na različitim političkim stranama?

JERGOVIĆ: Šta da se radi s lošim momcima? U kaubojskim filmovima loši se momci pobijede koltovima. Na žalost ili na sreću to je moguće samo u filmovima. Kad čovjek živi u jednoj zemlji u kojoj ima cijelu jednu strukturu loših momaka, onda nije cilj ići na njih koltovima, nego treba onemogućiti lošim momcima da proizvode zlo ili naći način da se od njih stvore dobri momci.

Ljudi će u ovoj zemlji morati živjeti. Nema druge.

HG: Kako ćete natjerati ljude da govore istinu o sebi. Večeras je ovdje naglašavana potreba za istinom koju treba svatko o sebi reći.

JERGOVIĆ: Ljudima treba pružiti priliku da govore istinu o sebi, treba ih osloboditi straha od istine i uskratiti im pravo da vječno izgravaju žrtve. Problem u BiH je i taj što ne postoji nijedan čovjek koji za sebe neće reći da pripada kolektivitetu žrtve. Hrvati u Hercegovini su stradali 1945. od partizanske odmazde, Srbi su bili u Jasenovcu., Bošnjacima se 1992, dogodilo ono što im se dogodilo. Svatko misli da ima pravo na beskonačni kredit žrtve, a zapravo to nije kredit žrtve, nego način da se prvoga do sebe optuži da je zločinac, sudionik u zločinu ili pripadnik kolektiviteta zločina. Mislim da je za normalan razgovor među našim ljudima najprije nužno da se prestane govoriti iz te vrste diskursa. Ovo što sada kažem u Tuzli, ne bi mi na kraj pameti bilo kazati u Banjoj Luci. To bi tamo moglo biti shvaćeno na krivi način, npr. da bi Bošnjaci trebali prestati pričati da su žrtve, nego ćemo sada svi biti isti. Naravno da nismo svi isti!

Svaka istina je za svako vrijeme

HG: Znači da ćete i Vi sačekati sa istinom. Slažete li se da nije svaka istina za svako vrijeme?

JERGOVIĆ: Mislim da je svaka istina za svako vrijeme. Ne bih u Banjoj Luci govorio tako, čisto da im ne bih davao "gušta". To nije nešto što je za njihove uši, iako ovo što govorim ne govorim ni sa kakvim animozitetom ili nečemu tome sličnom.

Da bi Bosna bila Bosna, mora biti jednako Bosna i u Banjoj Luci i u Tuzli. Ljudi misle da mogu iz npr. Sarajeva otići u Banju Luku i s prijekom gledati na te ljude. Ako s prijekom

gledate na Banjolučane, s prijekom gledate na dio vlastite zemlje.

HG: Kako ste politički orijentirani?

JERGOVIĆ: Ne pripadam ni jednoj stranci, nikada nisam bio član nijedne stranke, a prija mi kad mi netko kaže da sam ljevičar. Možda čak nisam ni to, ali mi to nekako biva drago ušima, iz jednoga vrlo specijalnog, našega lokalnog razloga. Recimo, kada bi mi to netko rekao u Njemačkoj bilo bi mi potpuno svejedno, ali kod nas je sve ono što se nazivalo desnicom u zadnjih deset godina bilo primitivno, agresivno manijakalno i idiotsko. U svim identitetima od Triglava do Đevdelije.

HG: Zašto Vas nema više u Historijskoj čitanci, kolumni u sarajevskim Danima?

JERGOVIĆ: To je trajalo pet godina i prestalo je. Ja još uvijek za Dane nešto napišem i mislim da ćemo od ljeta opet nešto započeti. Nisam se ni s kim posvađao.

HG: Vi ste pisac s europskim nagradama. Koji je razlog što su vaše nagrade u BiH tiše oglašavane od, recimo Tanovićeve nagrade. Je li film bliži prosječnome konzumentu ili je agresivniji od književnosti?

JERGOVIĆ: Danis Tanović je napravio jednu senzacionalno veliku stvar. Taj film je odličan i prepoznat je vani kao odličan. Tanović je vrlo otmjeno ponio tu nagradu.

HG: Sjećam se jedne polemike u Zarezu oko Vaše pripadnosti, nakon što ste nagrađeni.

Oni su tada pokazali da ste veliki time što su Vam zavidjeli, što su se oko Vas sporili. U Bosni su bili tihi, nisu se upuštali "u borbu za Vas".

JERGOVIĆ: Mislim da sam u Sarajevu uvažan. U svim relevantnim novinama izlaze moji tekstovi, knjige su mi u izlozima sarajevskih knjižara, studenti diplomiraju na teme iz mojih knjiga. Nemam taj dojam da sam prešutkivan. U Hrvatskoj taj dojam imam samo u odnosu na određenu vrstu ljudi kojima nisam drag iz razloga koji se ne tiču književnosti, nego onoga što ja govorim ili pišem u novinama. Meni zbog toga nije žao, jer da mi je žao ne bi to pisao, šutio bih.

HG: Kada ćete ponovno u Tuzlu?

JERGOVIĆ: Doći ću 1. srpnja, na književne susrete, obećao sam Jasminu Imamoviću.

Miljenko Jergović je neposredan sugovornik. Često se smije, a njegov je govor jedna kombinacija sarajevskoga slanga i standardnoga hrvatskoga jezika u kome žargon prevladava. Svatko tko ga sluša, lako bi pogodio odakle dolazi. U prvom dijelu razgovora pokušala sam pratiti i prenijeti čitateljima taj idiolekt, ali sam kasnije odustala. U svojoj brižnoj odnjevovanoj jednostavnosti Jergović je tipičan urbani bosanski Hrvat koji ulaže mnogo truda u filozofiju preživljavanja. Dobro zna šta želi reći i gdje što treba reći. Taj napor koji je za tu životnu mudrost potreban na ovim prostorima, nije još ostavio traga na njegovom izgledu i duhu, pa nakon razgovora ne ostavi onaj mučni dojam lukavoga pobjednika koji je, svjestan da je zavarao trag pa se pravi važan zbog svoje sposobnosti. Nije ozbiljno shvaćao ovaj razgovor i sigurno bi, u nekoj drugoj situaciji (gužva i galama u predvorju male dvorane BKC) drugačije govorio. Ali, Hrvatski Glasnik zna cijenu ovoga razgovora i zadovoljni nudimo našim čitateljima susret s našim književnikom pred kojim je njegovo vrijeme s kojim se on zna nositi.

Marica Petrović

U razgovoru...

PRIKAZ: Predavanje dr. Ive Banca, redovitoga profesora povijesti i pročelnika Vijeća za europske studije sveučilišta Yale, na javnoj tribini u organizaciji Matice Hrvatske u Tuzli, na temu "Aktualni politički trenutak u Bosni i Hercegovini"

NEURALGIČNA MAPA TRAUMATSKOGA STANJA BH-NARODĀ

U skoro prepunoj kongresnoj dvorani hotela "Tuzla" u Tuzli, pred publikom uglednih političara kantona i čelnika pojedinih aktualnih političkih stranaka, pred uglednicima duhovnog života iz vjerskih institucija, te akademski obrazovanim građanima i tzv. običnim građanima Tuzle različitih zanimanja i dobi, održao je prof. dr. I. Banac svoje rutinsko predavanje, planirano kratko, na način autentičnog zapadnoeuropskog intelektualca, sigurno i lako se krećući po neuralgičnim točkama i putokazima prošlosti i sadašnjosti naroda u BiH.

Radi se o čovjeku i predavaču koji je hrvatskoj i bosanskohercegovačkoj javnosti dobro poznat kao angažirani intelektualac i građanin SAD i Hrvatske, što nastoji pomoći i biti koristan u raspletavanju teške političke, ekonomske, kulturne i svake druge krize u kojoj se našao hrvatski narod i njegovo južnoslavensko okruženje na Balkanu.

Prof. Banac je nacionalno pitanje na prostoru BiH ocrtao u širokim potezima kroz vremenska razdoblja srednjega vijeka, XIX. i XX. stoljeća (posljednja ratna zbivanja). Riječ je o jednom viđenju nacionalnoga pitanja iz zapadnoga intelektualnog kruga, a to zapravo znači i o jedino valjanom viđenju ili pristupu koji nije, kao znanstveni pristup, opterećen atavizmima tradicije, etničkih naslaga, neraščišćenim povijesnim pitanjima (o kojima se sudi kao da su raščišćena) ili "blagim" znanstvenim iskrivljavanjima povijesti u tzv. dnevno-političke svrhe, itd.

Unikatna nacionalna situacija

Započinjući svoje predavanje, prof. Banac je rekao, kako mu se čini da aktualno političko stanje u BiH obilježava jedna nekritička tendencija preslikavanja sadašnjosti u prošlost (bilo da se traži potvrda za sadašnje stanje, bilo motiv za djelovanje u budućnosti). Naglasio je zatim da nijedan moderni nacionalni identitet - ni hrvatski, ni muslimanski, ni srpski - u BiH ne postoji dugo, već tek od XIX. stoljeća.

Sami po sebi oni izražavaju jednu unikatnu situaciju nacionalnih odnosa na ovom prostoru i u Europi.

U srednjem vijeku sve do XVI. i XVII. stoljeća prepletanje velikih vjerskih tradicija u BiH nije bilo snažno podijeljeno ni nenaglašeno. U svim vjerskim tradicijama bilo je živih elemenata onih drugih vjerskih tradicija. Tako na primjer kod Hrvata ima nekih elemenata koji su nespojivi sa "zapadnošću" Zapada, kao što je to upotreba grčkog imena za Isusa (dok to kod Slovenaca već nije slučaj). Nadalje glagoljska pismenost i tradicija podrijetlom

iz Bizanta bila je prvi oblik pismenosti na hrvatskom jeziku.

Slično je bilo i u Raškoj. Stefan Prvovjenčani krunu prima od rimskog pape 1271. godine, a njegov brat Vladan, manje poznat, čitav je život bio katolik. Isto tako, ako bismo manastir Visoki Dečani promatrali iz padobrana, ni po kojim arhitektonskim karakteristikama ne bismo mogli zaključiti da se radi o pravoslavnom manastiru, jer takvih manastira/samostana po Italiji, Španjolskoj, Francuskoj i dr. ima jako mnogo.

Zaposjedanje ovog prostora od strane Osmanskog Carstva izazvalo je velike migracije stanovništva. Osmanske vlasti su sa sobom donijele drugačiji sustav vrednovanja vjerskih tradicija s mnogo vjerske tolerancije, tako da su druge vjerske tradicije relativno neometano nastavile dalje živjeti. Ovakvu vjersku politiku predvode vjerski velikodostojnici i ona se održava sve do kraja trajanja Osmanskoga Carstva.

(Međutim, u zapadnoeuropskom susjedstvu u Mletačkoj Republici, Dubrovniku, Habsburškoj Monarhiji razvijaju se integracije prema zapadnome modelu, a poslije velikoga Bečkog rata, u dijelovima Ugarske, Slavonije i Hrvatske, traje rekonkvista (baš kao i u

Španjolskoj do 1492. godine). O njenim tragovima u Pečuhu i danas svjedoči glavna crkva koja je nekada bila džamija kao i jedna ulica koja nosi naziv Bosanska ulica.)

Drame nacionalnoga sazrijevanja

U XIX. stoljeću moderne integracije su se odvijale prema obrascima političkih i kulturnih programa. Unutar hrvatskih zemalja djelovao je Ilirski narodni pokret na čelu s Ljudevitom Gajem i programom u tri točke: "koštitucija Ugarske", "Kraljevina Hrvatska" (kao "Velika Hrvatska" koja uključuje sve Slavene, prema zamisli P. R. Vitezovića) i ilirska narodnost (ilirski jezik štokavskoga narječja).

Imajući u vidu neke nepovoljne konsekvence ideologije ilirizma i da nijedan živi ilirac nije bio štokavac, može se govoriti o svojevrsnoj "drami ilirizma". Uz to, ilirizam kao nacionalnu ideologiju nisu prihvatili ni Slovenci, kao ni Srbi.

U isto vrijeme, među Srbima je bila razvijena nacionalna ideologija utemeljena na jezičnoj tezi V. S. Karadžića, prema kojoj su svi štokavci - Srbi.

Drama bosanskih Muslimana počinje od Austro-Ugarske okupacije BiH. U islamskim zemljama nezainteresiranost za nacionalnu pripadnost je općenito proširena (kao i u Zapadnoj Europi prije renesanse). Nacionalno integriranje bosanskih Muslimana završava se tek u šezdesetim godinama XX. stoljeća.

Ovakvo razvijene nacionalnosti bile su okvir za rat 1992. godine! Osnovna tendencija toga rata bila je razbijanje BiH i stvaranje nacionalno homogenih država uz glavnu ulogu Miloševića, Tuđmana i Izetbegovića. Taj politički cilj, međutim, nije bio ostvaren.

Tijekom ovog rata narodima u BiH desile su se duboke traume, promijenjena je etnička slika BiH. Muslimanu su protjerani iz istočne Bosne i Bosanske Krajine, a iz Posavine i srednje Bosne protjerani su Hrvati.

Gdje bi se mogao nalaziti izlaz iz ovakvoga traumatskog sadašnjeg stanja nacija u BiH - zaključujući svoje predavanje, zapitao se, na kraju, ugledni prof. Banac. Naznake toga izlaza treba tražiti u drugačijoj europskoj vrsti regionalizma - etnički neobilježenoga, iako to ovdje sada izgleda nemoguće - bio je veoma oprezan i nesiguran u odgovoru, uvaženi predavač. Izlaz treba tražiti u POVJERENJU koje je SKUP PROIZVOD POSTMODERNOGA SVIJETA, još nedostižniji za BiH od Europe regija.

Poslije predavanja, tribina je nastavljena pitanjima i diskusijom s uvažanim profesorom, na temu aktualnoga političkog trenutka BiH.

Romeo Knežević

VRPCE IZ MALMÖA, IGOR LASIĆ

Lokalno omladinsko vijeće Tuzla i Fondacija Konrad Adenauer Organizirali su javnu tribinu na temu *Razgovor o prošlosti*. U toj prigodi predstavljena je knjiga *VRPCE IZ MALMÖA*, autora Igora Lasića iz Zagreba. Tribina i predstavljanje knjige održani su u maloj sali BKC Tuzla.

Na tribini su sudjelovali Karolina Honstein, Jakob Finci, Vehid Šehić i Miljenko Jergović.

Bila je to večer, s jedne strane, jedna od onih koje nisu česte po kvaliteti sugovornika, a s druge strane, jedna od onih češćih, u kojima se pokušava razriješiti ili, bolje rečeno razbistriti bosanska problematika.

Sudionici su bili svjesni da su istomišljenici, normalni ljudi koje nitko ne treba miriti jer među njima problem ne postoji. Govorili su o tome da Bosni treba pomirenje agresivaca, onih koji se ne okupljaju na okruglim stolovima i tribinama niti im to pada na pamet.

Treba razbiti iluziju i kod nas i kod stranaca da je BiH zemlja samo "dobrih Bošnjana". Mi u sva tri naroda imamo i svoje zlikovce i oni ulaze u naš identitet jednako kao i oni dobri. Zlo nije došlo samo sa strane, većina zločinaca u Bosni bili su Bosanci. O tome ne treba šutjeti. Mi smo o bitnim događajima i ljudima šutjeli iz raznih razloga, ne uvijek, kao o Bleiburgu ili Golome otoku, zbog partijske stege, nego često i po osobnome izboru. Naše probleme stranci ne mogu umjesto nas riješiti. Jakob Finci ilustrirao je odnos stranaca prema Bosni jednim dobrim vicem: Srela se dva stranca u Sarajevu.

"Kad si došao?", upita jedan.

"Jučer", odgovori drugi.

"Kad ideš?", opet će prvi.

"Sutra", reče drugi.

"Šta radiš?", nastavlja prvi.

"Pišem knjigu pod naslovom 'Bosna jučer, danas, sutra'."

Ovaj crni humor prava je slika onoga što stranci o nama znaju i pišu.

Bosna i Hrvatska izgledaju kao čašica i kost unutar jednoga zgloba

Središnji dio večeri bilo je predstavljanje knjige "Vrpce iz Malmöa" Igora Lasića. To je svjedočenje Šabana Alije Hadžovića, prognanika iz Trebinja koji je prijatelj Lasićevih roditelja, intelektualac, čovjek kojemu su događaji u kojima se našao, manje - više, bili jasni. To je priča o našem identitetu, ispovijed koja podrazumijeva istinu i povjerenje.

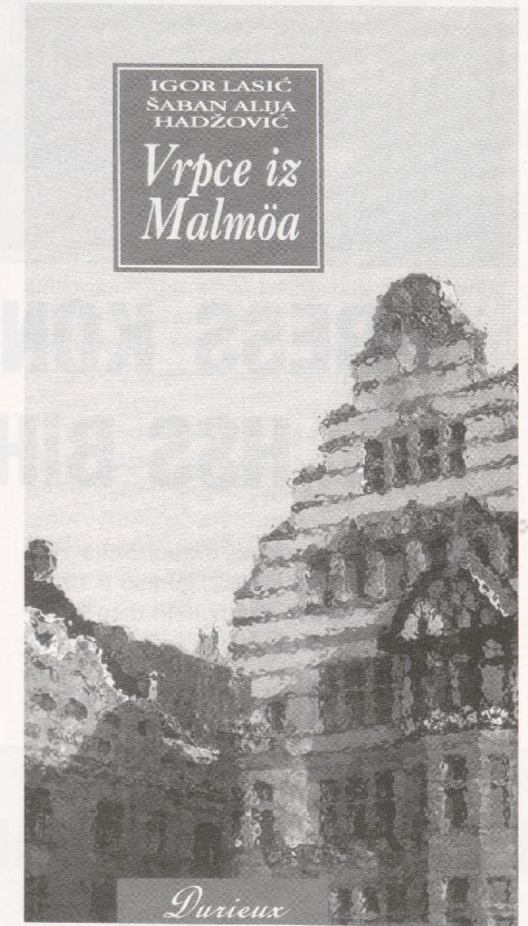
O knjizi je iz Washingtona naš ugledni pisac Semezdin Mehmedinović napisao:

"(...)Ova knjiga je izvrсна upravo zbog toga: ona stvari pokazuje onakvima kakve jesu - knjiga, čini mi se, na kraju govori da postoje životi u kojima je skupljeno toliko nevolja i patnje, da te nevolje i patnje svojom veličinom ni ne mogu stati u jedno ljudsko srce i jedan um ma kojeg on kapaciteta bio,

Taj njegov Šaban govori o svom životu kao da ga je sanjao, kao da ga i nije živio."

Igor Lasić je, nakon predstavljanja knjige čije je dijelove nadahnuto čitao, kratko govorio za "Hrvatski Glasnik".

HG: U uvodnom dijelu večeri rekli ste da je Tuzla grad u kojemu najviše, poslije Trebinja, želite predstaviti ovu knjigu. Je li to kurtoazija i, ako nije, odkuda Vam takav odnos prema Tuzli?

LASIĆ: Nije kurtoazija, zaista sam ljetos, na kulturnoj manifestaciji TUZLA WAVE, prvi put, čitao ulomke rukopisa ove knjige.

U Tuzli je pokazan interes da se to dogodi i tada i sada, pa ja ne mogu bježati od toga emocionalnog impulsa koji je u te dvije prilike začeo.

HG: Rekli ste da je Tuzla jedan otvoren grad, dio Bosne u kojemu se najbolje osjećate. Jeste li sigurni da ste dobro obaviješteni i da znate pravo stanje stvari u Tuzli?

LASIĆ: Ja sam to govorio isključivo u okviru jednoga vrlo određenog konteksta. Naravno, ne poznajem detaljnu situaciju u samoj Tuzli, ali recimo da relativno dobro poznajem situaciju u BiH.

Unutar toga konteksta mi se učinilo da smijem iznijeti takvu pretpostavku, takav zaključak, takvu ocjenu, jer je Tuzla zadržala nešto više tih društvenih kvaliteta, negoli je to uspjelo Mostaru, Banjoj Luci... Neću govoriti sada iz kojih razloga je tome tako i neću opisivati stanje u tim gradovima.

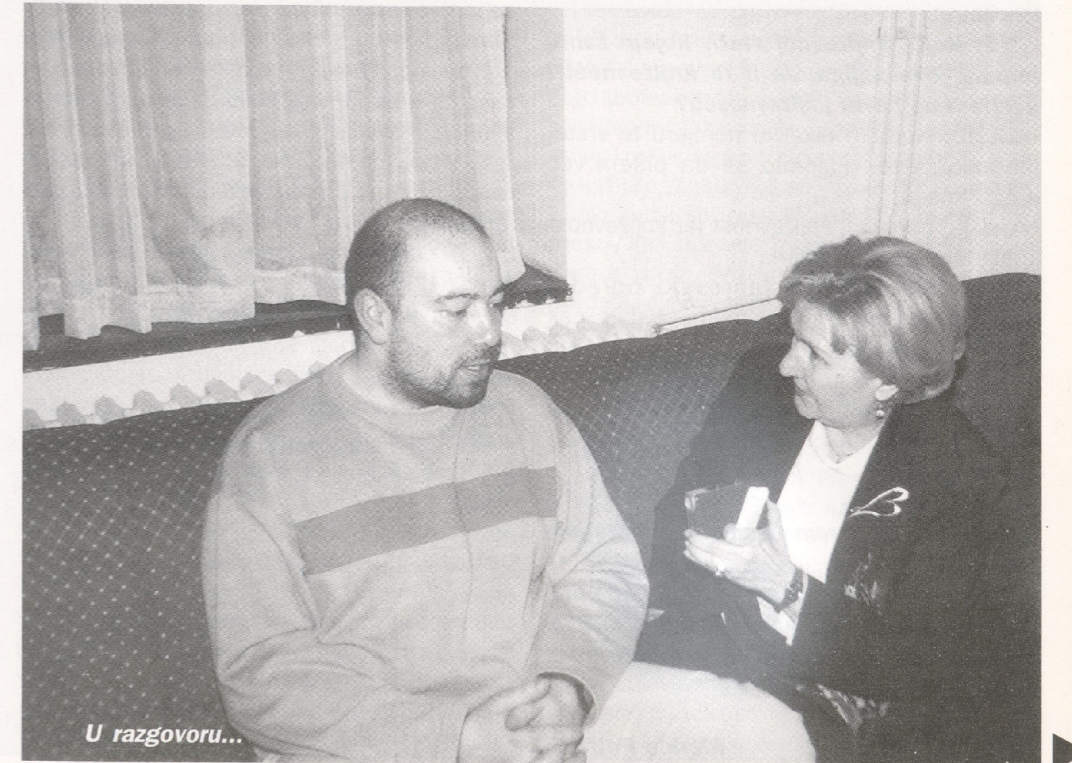
HG: Vi ste Feralov novinar, a javljate se i u Danima gdje pišete o hrvatskoj problematici. Stječe se dojam da ne stojite baš najbolje s aktualnom hrvatskom politikom.

LASIĆ: Naravno, ja ne mogu sebi dopustiti tu vrstu komocije da hvalim ono malo što je napravljeno, znajući da je moglo biti napravljeno puno više.

Naročito se to tiče aktualne hrvatske vlasti koja je dobila, tako reći, na pladnju kredit da, nakon svega onoga što smo deset godina proživljavali, napokon pokrenu stvar s mrtve točke.

Onako kako ja cijenim ono što je učinjeno, nisam zadovoljan.

To je, vjerojatno, razlog zbog kojega ste Vi dobili takav dojam.

U razgovoru...

HG: Kakve su, osim toga, Vaše veze s Bosnom?

LASIĆ: Ja nisam iz BiH. Iz Dubrovnika sam, a živim u Zagrebu. Dakle, obiteljskih veza s Bosnom nikada nisam imao.

Međutim, kao Dubrovčanin sam uvijek BiH doživljavao kao prirodno zaleđe moga zavičaja, a i kao neodvojivi dio jednog društvenoga i zemljopisnog prostora. Bosna i Hrvatska, čak i vizualno na karti, na toj prvoj razini, izgledaju kao čašica i kost unutar jednoga zgloba.

HG: Mlad ste čovjek. Jeste li bili novinar u doba prethodne vlasti u Hrvatskoj i kako ste se držali?

LASIĆ: Ja sam se slučajno ili manje slučajno počeo baviti novinarstvom 1994. i nastojao sam pisati i tražiti mjesto gdje ću pisati onako kao što privatno razmišljam. Zbog toga nisam mogao pratiti sve to tako kao što sada pratim, dakle, nisam mogao održavati svoja razmišljanja kao novinar-početnik, kao što sada mogu.

Vjerujem da i ta činjenica što sam postao dopisnik Dana iz Zagreba govori nešto o tome koliko sam držao do vlastitoga stava u svojim tekstovima.

HG: Kako tumačite činjenicu da su me ljudi upozorili da ste oficirski sin? Što mislite, zašto im se to čini važnim?

LASIĆ: Reći ću vam jedan podatak koji nema veze s motivima ljudi koji su vam to rekli: moj otac nije nikada niti služio vojsku, on je fizički, što bi se reklo, klasificiran među nesposobne za služenje vojnoga roka. Nikada nije obukao, ne samo vojnu, nego bilo kakvu uniformu, a to, što ljudi, vjerojatno isčitavaju iz mojih tekstova da bih ja mogao biti oficirski sin, je prvi puta zaživjelo u jednoj izjavi pokojnoga hrvatskog predsjednika Franje Tuđmana.

U njoj je on sve novinare moje redakcije (Feral Tribune!) i sve one koji pišu onako kako njemu nije odgovaralo, nazvao sinovima oficira JNA, potpuno zaboravivši, pri tome, da su njegova djeca, zapravo, sinovi oficira JNA, a gotovo nitko od prozvanih novinara to nije.

HG: Kojoj književnoj vrsti, kojem žanru pripada ova knjiga. Je li to književnost i kanite li se baviti književnošću?

LASIĆ: Nemam nikakvu namjeru te vrste, međutim, evo, dogodilo se da pišem već drugu knjigu.

Ovo je, naravno, književnost jer književnost je sve što završi u knjizi.

Ako knjigu želimo žanrovski odrediti možemo govoriti o nekoj memoaristici, čak o rubnoj novinarskoj vrsti, budući da je riječ o tzv. nepravom interviewu, onome koji se objavljuje bez pitanja koja su maknuta po strani i na kraju priča je objavljena kao autobiografija.

Razgovor s Igorom Lasićem, prijateljem Tuzle, nije završen.

On je tek otpočeo. Kada u Tuzli bude predstavljao svoju drugu knjigu (uskoro?), Hrvatski Glasnik pratit će ovog mladoga hrvatskog autora.

Marica Petrović

Podrška biskupa

SARAJEVO - U Nadbiskupskom je ordinarijatu na poziv nadbiskupa vrhbosanskog Vinka kardinala Puljića i pomoćnog biskupa vrhbosanskog mons. dr. Pere Sudara održan susret s političkim predstavnicima

hrvatskog naroda u BiH. Susretu su nazočili Zdravko Hrstić, Zvonko Jurišić, Mijo Ivancić, Živko Budimir, Milenko Brkić, Ilija Šimić, Ivan Plejić, Ante Jelavić, Niko Lozančić i Krešimir Zubak.

Zaključeno je, uz ostalo, da u pregovorima o ustavnim promjenama koje su u tijeku politički predstavnici hrvatskog naroda neće odstupiti od traženja uvođenja dvodolnog parlamenta u oba entiteta BiH.

Sudionici su se složili da se nastave ovakvi susreti da bi se zajednički izgradili stavovi koji će pomoći opstanku hrvatskog naroda u cijeloj BiH.

(KTA)

PRESS KONFERENCIJA

Županijska/kantonalna organizacija HSS BiH Tuzla je 9. ožujka 2002. godine u 12,00 sati u prostoru Društva "Hrvatski dom" u Tuzli održala Press konferenciju za novinare na temu: Predstojeće ustavne promjene u BiH.

Županijski odbor HSS BiH Tuzla obraća se javnosti i odgovornim političkim i inim subjektima, domaćim i međunarodnim, u vezi predstojećih ustavnih promjena u Bosni i Hercegovini.

Između ostalog, istaknuto je slijedeće

...Svjedoci smo teške i duboke političke gospodarske, socijalne i moralne krize u kojoj se nalazi naša domovina i država Bosna i Hercegovina. Trpimo zabrinutost, nepravde, pravnu nesigurnost, etničku obespravljenost i sve to djelimo s golemom većinom bosanskohercegovačkih građana. Tuzlu i tuzlanski kraj, visoki predstavnici Međunarodne zajednice ističu kao uzornu sredinu. Mi im odgovaramo i tvrdimo, u Tuzli je utoliko dobro što je bolje u odnosu na područja gdje je puno gore. Mnoštvo je primjera za ovu našu tvrdnju. Da bi se sve navelo i elaboriralo potrebno je organizirati Okrugli stol na tu temu. Svjesni smo činjenice da domaći politički establišment u Bosni i Hercegovini nije na visini povijesne zadaće koju je preuzeo, i u ime naroda, te nismo uvjereni da bosanskohercegovačku društvenu i državnu zajednicu sa svim njenim specifičnostima može izvesti iz svekolike političke, gospodarske, socijalne i moralne krize. Također smo svjesni, a po nekim potezima i učincima, i uvjereni da primat moći, nadležnosti, vlasti i odgovornosti u Bosni i Hercegovini, a u nekim aspektima i šire (u okruženju BiH) ima Međunarodna zajednica. Stoga smo zabrinuti nekim njihovim potezima,

činjenju i ne činjenju, kašnjenju u reagiranju na neke pojave i događanja koja su inkompatibilna za jednu složenu društvenu i državnu zajednicu kakva je Bosna i Hercegovina.

Tijekom prethodnih pet stoljeća povijest je isfiltrirala i konstituirala tri identiteta, tri naroda u Bosni i Hercegovini.

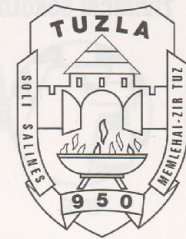
Svakodnevno se prepliću tri povijesno-kulturološka kruga uz mnoštvo međusobnih odnosa i utjecaja. Da bi skladno funkcioniralo zajedništvo koje je bilo moćno i slavno. I oni su voljeli svoju Bosnu kao najljepšu zemlju na svijetu i čuvali svoj maternji jezik kao nešto što vrijedi više od svega, kao znak svoga postojanja, nešto čemu su osobnim ugledom i utjecajem u Carevini dali čak i status diplomatskog jezika na Porti, dakle na mjesto gdje su se krojile sudbine zemlje i naroda...

Deset godina je prošlo nakon Referenduma a temeljne pretpostavke i potencije naše složene državne i društvene zajednice, bez kojih nema uspješnog izlaska iz svekolike krize, nisu uspostavljene...

Nakon dovršetka i usvajanja ustavnih promjena neophodno je doraditi i usuglasiti Izborni zakon s ustavnim promjenama, pa tek onda zakazat izbore. Slijedilo bi samo skraćenje mandata. S tim bi se stvorile pretpostavke za održiv povratak, normalan život i svekoliki razvoj sva tri identiteta u oba entiteta BiH.

DAN NEZAVISNOSTI BOSNE I HERCEGOVINE

Dan nezavisnosti Bosne i Hercegovine svečano je obilježen, 1. ožujka 2002. godine.

U 10,00 sati obavljeno je polaganje vijenaca i odavanje pošte žrtvama agresije na Bosnu i Hercegovinu, pred spomenikom šehida i poginulim borcima Tuzle na Slanoj banji.

U 11,00 sati održana je svečana sjednica Općinskog vijeća Tuzla u maloj dvorani Bosanskoga kulturnog centra.

Predsjedavajući Vijeća g. Ilija Jurišić, u svom govoru, između ostalog, naglasio je:

Kada bi željeli jednom riječju iskazati ono što je neki unutarnji smisao bosanske povijesti ove naše zemlje i naroda koji u njoj žive, njenih građana, bila bi to svakako riječ čekanje ili strpljenje. Čekali smo dugih 480 godina na obnovu naše države. Ali, ipak smo dočekali taj dan, a da za tih duga četiri stoljeća i osamdeset godina nismo zaboravili na to da smo nekad imali državu, toliko slavnu i moćnu da je bila uzor i zazor svim ostalim okolnim državama. Bila je to naša Bosna u vrijeme slavnog vladara Kralja Tvrtka...

...Prije svega, franjevci drevni i stari kao i Bosna sama, ali i oni koji su naizgled daleko od nje otišli, budući da su prihvatili i vjeru i kulturu novog gospodara zemlje. I oni su ljubomomo čuvali uspomenu na kraljevstvo koje je bilo moćno i slavno. I oni su voljeli svoju Bosnu kao najljepšu zemlju na svijetu i čuvali svoj maternji jezik kao nešto što vrijedi više od svega, kao znak svoga postojanja, nešto čemu su osobnim ugledom i utjecajem u Carevini dali čak i status diplomatskog jezika na Porti, dakle na mjesto gdje su se krojile sudbine zemlje i naroda...

...Nije bilo bosanskog prvaka i moćnika u vrijeme Carevine koji nije isticao svoju staru državu i njenu nekadašnju slavu i ljepotu svoga jezika i rodnog mu kraja. Sjetimo se samo paše Bajezidagića iz Mostara i njegove predivne pjesme u slavu svog rodnog grada, pa ćemo vidjeti šta je i koliko je bilo to osjećanje koje je promijenilo ljubav naših ljudi prema svojoj Bosni kroz ta duga i mučna stoljeća...

...Povratak u život BiH dao je novi smisao, dostojanstvo i polet ljudskim aktivnostima u njoj. BiH je veoma brzo, iz u svakom pogledu zaostale zemlje, u kojoj je bilo 80% nepismenih, a u kojoj je većina ljudi bila gladna, željna kruha i ruha, postala razvijena industrijska zemlja, zemlja školovanih ljudi, zemlja razvijenog znanstvenog i duhovnog života i infrastrukture, koja je počela vraćati svojim narodima kamate njihovih uloga u nju u vidu velikih i značajnih rezultata na svim poljima života...

...Ljudi su počeli živjeti sigurno, sa perspektivom za sve, postali su ponosni na svoju BiH, na njene velike književnike, na njene izuzetne slikare, na njene filmske stvaraoce i na osobitu čar multinacionalnog i multikulturalnog ambijenta u kojem je sve bilo normalno, sve prirodno i sve moguće, jer nitko nije bio posebno diskriminiran ni zbog vjere, ni zbog nacije. Bilo je određene političke diskriminacije, kakva je normalna za jedan totalitarizam, ali je taj isti totalitarizam pod nastojima razvija svih aspekata života koji se RAZVI-

JAO sve više slabio i na horizontu se pojavila sloboda, koja će biti sloboda svih, bez ikakve razlike i diskriminacije bilo koje vrste...

...Datum koji dijeli te dvije vrste naše povijesti je prvi mart 1992. godine, **Dan naše neovisnosti**. Zbog toga je to datum koji moramo slaviti, ne kao dan završetka ili dovršenosti onog što je naša sloboda, nego kao dan od kojeg više nema povratka nazad u neslobodu, ma kako težak bio put do konačne slobode, dakle, kao dan kada smo definitivno i bez mogućnosti da odustanemo, započeli da izgrađujemo našu slobodu na temeljima naše države koja je neovisna i slobodna, mada je i nama poznato da je put do tog cilja još pred nama, da ponekad izgleda dalek taj cilj, ali da nema povratka...

...Ova naša zemlja BiH zbog mnogobrojnih žrtava ubijenih zločinačkom rukom, zbog popaljenih domova istjeranih ljudi, žena i djece, zbog silovanih žena, oskrnavljenih bogomolja i svetih mjesta našeg života, koja su zločinci oskrnavili, mora postati konačna normalna demokratska država slobode za sve ljude koji tu zemlju i državu smatraju svojom domovinom i državu svih koji žele da u njoj žive slobodno, sretno i u miru...

Zato će 1. mart u našoj povijesti ostati dan konačnog potvrđivanja naše neovisnosti i dan izraza svega čemu težimo.

Dani su blizu, zore sviću, treba nam još malo pa da ustrajemo. Vjerujemo u to, budimo optimisti!

BZK "Preporod" i Dan neovisnosti Bosne i Hercegovine

OZBILJNA SVIRKA HARMONIKA, OPERSKI ULOMCI I FOLKLOR

Bošnjačka zajednica kulture "Preporod" BiH - Općinsko društvo Tuzla, priredila je 1. ožujka 2002. godine, u Narodnom pozorištu Tuzla, više nego vrijedan i dopadljiv program. Po svemu je bio bosanski i bosanskohercegovački, a ne samo bošnjački. Da su se još samo, kao zajednički organizatori istog tog i takvog programa, pojavili "Napredak" i "Prosvjeta", bilo bi to više od punog kulturološkog i političkog pogotka.

Ne malo sam bio iznenađen pozivom Bošnjačke zajednice kulture "Preporod" BiH - Općinsko društvo Tuzla, da budem nazočan svečanosti u povodu 1. ožujka - Dana neovisnosti BiH. Iznenađenje mi je proizvelo sumnje, pitanja i dileme. Kada sam donio odluku da se ljudskom i uljudnom pozivu ipak odazovem, iskren da budem, očekivao sam promociju nečeg već promoviranoga, prezentiranje već prezentiranog i što bi po nazivu ove kulturne zajednice bilo i logično, izvođenje sto posto bošnjački obojenog programa. Pozivnica kojom mi je bilo priopćeno da u izvođenju programa sudjeluju đaci OŠ "Novi grad" Tuzla, Osnovne i Srednje muzičke škole Tuzla, Gimnazije "Ismet Mujezinović" Tuzla, profesori Srednje muzičke škole Tuzla i studenti glazbenih akademija, te gosti večeri: **Safet Isović, Asim Horozić, prof. Senija Berberović, Vedrana Šimić, prof. Nedžmija Omerćehajić i prof. Zrinka Andrejaš,**

te Gradsko kulturno-umjetničko društvo "Bosna" Tuzla, također, mi nisu ulijevali ni hrabrost ni bjanko povjerenje. Očekivanja su i dalje ostala nepromijenjena.

Positivna be-ha energija
Međutim, već pri prvom pogledu na scenografska rješenja pozornice u Narodnom pozorištu Tuzla ukazivala su na to da se ipak nešto novo dešava. Uz tri zastave - državna, federalna i kantonalna, postavljene tu po protokolarnoj dužnosti za ovakve i slične prigode, zatim stećak, pa poveliki most, nalik na jedan od onih na željezničkoj pruzi Sarajevo - Mostar, simbolički su ukazivali na neku vrstu pozitivne bosanskohercegovačke energije. Sukladno tome očekivao sam takav program. I bio je takav!

Poslije izvođenja be-ha himne od strane sedam harmonikaša iz Srednje muzičke škole Tuzla i prigodnog referata **Selima Bešliagića**, predsjednika TK-a, uslijedile su umjetničke numere sve bolja od bolje. Najmlađi sudionici, osnovci, izveli su plezni aranžman i recitalni pjesme **Mehmedalije Maka Dizdara, Nenada Radanovića, Nedžada Ibrić Šimovića**. Uz klavirsku pratnju Asima Horozića izveden je prijemčiv ulomak iz opere "Hasanaginica", a bilo je tu i kompozicija zapadnoeuropskih autora.

Više od četvorke, manje od petice
Safet Isović, legenda bosanske sevdalinke, pokazao se i kao vrstan recitator, što je bilo izne-

nađenje za ne mali broj nazočnih, a na to navode tihi komentari tijekom izvođenja programa i glasni na kraju. Od folklornog ansambla Gradskoga KUD "Bosna" nije se ni moglo očekivati ništa manje, nego profesionalna svirka i igra. A i publika u sali Narodnoga pozorišta Tuzla živjela je i disala, tih sat i nešto, zajedno sa izvođačima. Oni kojima se kašljalo zaustavljali su kašalj. Oni kojima se kihalo gutali su svoje kijavice. Samo su burni pljesci, kao nagrada izvođačima, bili jedan od dokaza da su u svojevrsnom umjetničkom srazu izvođači i njihova brojna publika. Po srednjoškolskim ocjenama ovaj i ovakav program zaslužio je čistu peticu, ali mu ne mogu dati više od četiri plus ili pet minus. Čista petica bi bila da je isti ovaj i ovakav program imao uz "Preporod", još i zaštitni znak Hrvatskoga kulturnog društva "Napredak" i Srpskoga društva "Prosvjeta". A, uz malo dobre volje i beznačajnih napora to se moglo izvesti. Uz sve ono što je izvedeno prije nastupa "Bosninog" folklornog ansambla, svirači i igrači su mogli još izvesti dvije igre, u dvije narodne nošnje - hrvatskoj i srpskoj, a vrijeme dok traje presvlačenje igračica i igrača, moglo se popuniti adekvatnim pjesmama ili recitacijama. Tada bi ocjena ne bila za pet, nego za pet plus ili za čistu akademsku desetku. **N. J. IVANOVIĆ**

ŽIVINIČKI SOKOLOVI

LJUBAV ZA DOM

ŽIVINIČKI SOKOLOVI

Svečane manifestacije u povodu desete godišnjice od osnivanja Živiničkih sokolova

U subotu, 16. ožujka 2002. godine obilježena je deseta godišnjica, od kada je grupa domoljuba svjesna opasnosti koja se nadvila nad njihov dom i njihovu domovinu položila prisegu i izrazila spremnost položiti svoj život na oltar domovine. Prva organizirana satnija u Sjeveroistočnoj Bosni bili su Živinički sokolovi.

Program svečanosti bio je sljedeći:

Sveta misa za pale branitelje, slavljenja je u župnoj crkvi u Živinicama. Misno slavlje je predvodio preč. Šimo Janjić.

U Spomen parku Živiničkih sokolova položeni su vijenci, a bile su izložene i ratne fotografije Sokolova.

Pozdravne govore i sućut obiteljima poginulih ratnika uputili su gospoda: Ivica Filipović, komandant 108. HVO brigade, Zvonko Jurić, komandant 115. HVO brigade "Zrinski", Ivo Andrić-Lužanski, general Salih Malkić i Mijo Krešić. Nakon pozdravnih govora nastavljeno je druženje uz donjenak.

Hrvatski Glasnik pratio je ratni put Živiničkih sokolova i ovom prigodom prenosimo sljedeće članke:

Sokolovi za primjer

Protetkih dana na posavskom bojištu četničke snage nastoje svim silama da prošire i održe spasonosni koridor. Međutim, snage obrane im to efikasno onemogućavaju, a u tome se posebice ističu postrojbe 115. brigade "Zrinski" HVO. U tome se posebice istakla i bojna "Živinički sokolovi", koja je proteklih dana izvela izviđačke akcije na području sela Purić, Ulice i Lukići.

U Ulicama je uništeno mitraljesko gnijezdo sa nekoliko četnika. U Lukićima je također uništeno jedno neprijateljsko gnijezdo. Vatre-na grupa je djelovala u Rogozanima, Ulicama i drugim selima. Četnici su tih dana u pojedini pješacijskim akcijama uništila civilne objekte, paljenjem kuća i gospodarskih objekata. "Živinički sokolovi" su za svoje posljednje akcije dobili brojne pohvale.

(Hrvatski Glasnik, broj 5 od 1. ožujka 1993.)

Žrtve među "Sokolovima"

U vrijeme kada su obavljene posljednje pripreme za svečanost u povodu godišnjice bojne "Živinički sokolovi", stigla je vijest koja je umjesto slavlja donijela žalost. Na borbenim zadacima, poginula su tri pripadnika bojne "Živinički sokolovi". Za slobodnu Bosnu i Hercegovinu, živote su položili Ivica Petrović iz Dubrava, rođen 1965. godine, potom rođaci Ibri Bešić, rođen 1956. godine i Mufid Bešić, rođen 1973. godine, oba iz Gornjih Živinica. Sva trojica su izgubila život u jednom borbenom proboju na položajima 116. bri-

gade, prilikom pokušaja uništenja veće četničke grupe koja na tom području raspolaže sa oklopnim sredstvima, uz već uspostavljenu crtu bojišta. Sahrana pokojnoga Ivica Petrovića obavljena je 14. ožujka o. g. na groblju Par Selo. Dženaza dvojice rođaka Bešića, Ibri i Mufidina, obavljena je istog dana na mezarju Gornje Živine.

(Hrvatski Glasnik, broj 6 od 15. ožujka 1993.)

NOVOSTI IZ 115. BRIGADE "ZRINSKI" HVO

"Sokolovi" od voda do bojne

"Živinički sokolovi", jedan od korijena iz kojih je izrasla 115. brigada "Zrinski" HVO HZ Soli

Prigodnom svečanošću kojoj su prisustvovali brojni uglednici političkog i javnog života Živinica i Tuzle, obilježena je obljetnica formiranja Prve bojne "Živinički sokolovi" 115. brigade "Zrinski" HVO. Iako počeci djelovanja datiraju još od jedanaestog mjeseca 1991. godine postrojba je ozvaničena 15. ožujka 1992. godine. Ilegalno formiranje prve postrojbe i pripreme za obranu počele su sa eskalacijom rata u Hrvatskoj. Okupiti ljudstvo bio je najmanji problem, no onaj veći bio je nedostatak oružja i streljiva te stalna paska KOS-a.

Odlučujuću ulogu u organiziranju, naoružavanju i osposobljavanju ljudstva odigrali su gospoda Ivo Andrić-Lužanski i Zdenko Mišić.

U to vrijeme bio je to samo ojačani vod naoružan lovačkim i trofejnim oružjem te oružjem iz Republike Hrvatske. Danas je to Bojna suvremeno naoružana i spremna da odgovori na svaki neprijateljski izazov. Ratna povijest "Sokolova" je vrlo specifična s obzirom na uvjete i okolnosti u kojima je nastajala. Od događaja koji se pamte ističemo sukob sa JNA na Sprečanskom mostu u Malinama 27. travnja 1992. godine.

To je bio početak oružanih borbi i otpora agresorskim velikosrpskim idejama. Zadaci koje danas obavlja ova Bojna imaju ogroman značaj za ovaj kraj, a svojim prisustvom na bojištima Brčkog, Gradačca... daju konkretan doprinos oslobodilačkoj borbi hrvatskog naroda. Nažalost, ratna povijest "Sokolova" obojena je krvlju. Od formiranja do danas deset borovnika je položilo život za slobodu, a dvadeset i tri je ranjeno. To nameće obvezu društvu da pruži doličnu skrb obiteljima poginulih i ranjenih kako bi sa što manje teškoća dočekali budućnost. U sklopu Bojne veoma uspješno djeluje i ambulanta HVO Živinice koja pruža usluge vojnicima kao i civilnom pučanstvu.

Također, uspješno djeluje glazbena skupina "Sokolovi" koja je uglazbila rado slušanu pjesmu o "Živiničkim sokolovima". Zbivanja na području Živinica ostat će svijetlim slovima zabilježena na stranicama povijesti hrvatskog puka ovoga kraja.

Mnogo je onih koji su utkali dio sebe u obranu naše Regije. Danas su to prekaljeni borci kojima možemo zahvaliti što se osvajački planovi JNA nisu ostvarili. "Sokolovi" su dokazali da su sposobni za najveće pothvate i izvršenje zadataka koji se pred njih postavljaju. Želimo im da ih na tom pravednom putu sreća i dalje prati.

Hrvatski Glasnik, broj 7. od 8. travnja 1993.)

F. B.

Polaganje vijenaca 16. ožujka 2002.

OD BOŠNJAKA, PREKO HRVATA DO KARIJERE

Onima koji su u jednom izbornom mandatu Bošnjaci po ocu, a u drugom Hrvati po majci, trebalo bi zabraniti bavljenje politikom. Oni imaju pravo predstavljati stranku u bilo kojem organu, ali ni slučajno narod ili naciju

U jednom kraćem intervjuu "HRVATSKOME GLASNIKU", mjesečniku Hrvatskog kulturnog društva "Napredak" u Tuzli, magistar **Ljubomir AŽDAJIĆ** je istakao da Hrvati Tuzle i Tuzlanskog kraja neće u politici, pa ni u tekućem životu, dobiti ono što im pripada. Dodao je još i to da će svojom letargičnošću i dominacijom većinskog naroda izgubiti i mogućnost da se izbore za svoja prava.

Lucidni profesor Aždajić je ovim svojim zapažanjima i opservacijama unaprijed odslikao ono što će se dešavati i što se dešava u neokončanom poslu oko ustroja nove vlasti u Tuzlanskoj županiji. Naime, iz neobjašnjivih, teško razumljivih i još teže opravdavajućih razloga još nisu popunjena sva pomoćničko-ministarska mjesta u Vladi. Pogotovu ona koja su trebala pripasti Hrvatima. Unatoč tome što su Nova hrvatska inicijativa i Hrvatska seljačka stranka ušle u Alijansu za promjene, to se u izvršnoj vlasti Tuzlanske županije ne primjećuje. Istina, lideri ovih stranaka **Ilija ŠIMIĆ**, iz HSS-a i **Krešimir ZUBAK**, dr. **Nikola GRABOVAC** i **Mijo ANIĆ** prvaci NHI-a, uskočili su u fotelje na federalnoj i državnoj razini. Na osnovu dogovora postignutih u vrhu SDP-ove Alijanse, članovi ovih stranaka trebali su dobiti nešto mrvica u izvršnoj vlasti Tuzlanske županije, bez obzira na to što nisu preskočili izborni prag za ulazak u zakonodavne organe, odnosno u Skupštinu županije.

Kalkulantska opredjeljenja i aktivnosti

Međutim, dio dogovora u vrhu, na terenu i nižim razinama, još se ne primjenjuje i po svemu sudeći, do isteka tekućeg mandata, neće se ni primijeniti. Čak su na neka od pomoćničkih mjesta uskočili Hrvati sumnjive profilacije, odnosno pojedinci koji su Hrvati samo kada im to zatreba u političkoj karijeri. Većini se ne može osporiti hrvatstvo glede podrijetla, odnosno njihovih imena i prezimena, kao i imena i prezimena njihovih roditelja. Međutim, njihov politički aktivitet i nikakav odnos spram nacije i naroda kojem pripadaju može im dati pravo da kao ministri, njihovi pomoćnici, dopredsjednici, zastupnici i vijećnici predstavljaju stranke, ali nikako narod kojem pripadaju po rođenju ili kalkulantki, po opredjeljenju. Onima, koji su u jednom mandatu Bošnjaci po ocu, a u drugom Hrvati po majci u jednom bili po ocu, u drugom Hrvati po majci, trebalo bi oduzeti pravo na bilo koju i bilo kakvu političku aktivnost.

No, pod ovom kapom nebeskom i u zemlji bosanskoj, a u okrilju "demokratske" i multietničke" Alijanse i to je moguće.

Do kada i zašto tako?

Do kada i zašto tako, u ovome trenutku je nemoguće precizno i pouzdano odgovoriti. Tim prije što ni Hrvati Tuzle i tuzlanskoga kraja nisu postigli ni minimum jedinstva oko zajedničkih nacionalnih interesa. S druge strane brojnim i dominantnijim susjedima iz političke arene to odgovara i dobro dođe. A dok se na pošten i tolerantan način ne riješe međunacionalni odnosi u praksi, na terenu i u svakom dijelu ovog parčeta zemlje, što se Bosnom i Hercegovinom zove, sasvim je sigurno neće biti napretka ni u stvaranju napredne i demokratske države. Guranje ovoga pitanja pod tepih, zamazivanje očiju međunarodnim mentorima imenovanjem nekolicine prvaka iz hrvatskog nacionalnog korpusa na čelne pozicije u vrhu Federacije ili raspolučene i razdrobljene države BiH, nije ni "R" od rješenja ovoga osjetljivog pitanja. Umjesto da "napredni", "tolerantni" i multi-kulti SDP-ovci, prije svih, pokažu više otvorenosti prema malobrojnijem narodu, oni upiru prstom u vrhušku HDZ-a koja izvodi političke vratolomije u zapadnoj Hercegovini i Središnjoj Bosni. Povlačeći paralelu između avanture, ako je avantura, gospodina Jelavića i družine mu sa položajem Hrvata u Tuzlanskoj županiji, gledano kroz prizmu izvršne vlasti i u vladi Županije i u općinama Tuzli, Lukavcu, Živinicama... Hrvatski narodni sabor i njegove inicijative ne bi trebalo u potpunosti odbacivati.

Ukazivanje "Hrvatskog Glasnika"

U upravnim odborima državnih poduzeća, direktorima u školama i institucijama kulture, dekanima na fakultetima, nacionalnom sastavu Rektorata Sveučilišta u Tuzli, direktorskim i uredničkim pozicijama u državnim medijima... bolje je i ne govoriti. Na tim pozicijama Hrvata nema ili ih ima u beznačajnom broju. Sasvim je sigurno da ih nema ni spram postotka kojim Hrvati, kao poreski obveznici, pune proračune.

Na ove, ovakve i slične pojave "HRVATSKI GLASNIK" je ukazivao mnogo puta, ali pomaka nije bilo. Još je žalostnije, tužnije i ružnije to što na takva pisanja nije bilo ni reakcija. Niti od onih koji su prozvani, ali ni od onih u čije ime i za čije potrebe i dobro su

prozivke izvršene. Očito, brojnijima i moćnijima ignorancija ide u prilog, ali za čije babe zdravlje i u kojem cilju štete Hrvatine, Hrvati i Hrvatići iz raznoraznih građanskih stranaka, sa ljevice ili iz centra. Svjestan sam da ni ovaj tekst neće ništa popraviti, ali po onoj "što nije zapisano nije se ni dogodilo", ispisujem ove redove zarad vremena budućega i svjedočenja o vremenu sadašnjem. Tim prije što se na sve strane priča i piše da su Tuzla i Tuzlanska županija svijetli izuzetci u Bosni i Hercegovini. Tuzla to jest bila tijekom minologa rata, ali je to sve manje kako se od ratnoga kaosa udaljavamo. Bojim se da je profesor Aždajić, parafraziran na početku teksta, više nego u pravu.

U MUP-u nedostaje 60 Hrvata i 320 Srba

Sve do ovoga mjesta, riječ je o tekstu koji je na stranicama HRVATSKOGA GLASNIKA objavljen netom po ustoličenju nove županijske, federalne i kakve-takve (povuci-potegni) državne vlasti. Znači, prije oko godinu dana. Prethodni redovi su ponovljeni, jer se na ovu temu nema što novo reći. Tek ilustracije radi, da dodam, ni u MUP-u Tuzlanske županije nije onako kako pričaju njezini čelnici. Pod pritiskom međunarodnih mentora Bosne i Hercegovine, nacionalni paritet, spram popisa iz 1991. godine, morao je biti postignut do kraja 2000. godine, ali nije.

Od jednoga visokog policijskog dužnosnika, čije ime zbog njegovog mira, sigurnosti i opstanka na radnome mjestu ne spominjem, saznao sam podatak da u ovoj instituciji nedostaje još 60 Hrvata i čak 320 Srba. Po jednoj varijanti, stručni i "podobni" Hrvati i Srbi nisu iskazali interes za upošljavanje u ovom ministarstvu, a po drugoj ni vrhuška MUP-a, nije iskazala prave interese, želje i upornosti za rješavanje ovih pitanja. Tim prije što bi u slučaju provođenja ove i ovakve odluke bez posla ostalo 380 Bošnjaka, a oni ne bi mogli dobiti radna mjesta, bez obzira na stručnost, ni u Republici Srpskoj, a ni u onom dijelu BiH što se "Herceg-Bosnom" zva.

Sasvim je izvjesno da ni ovo pitanje neće biti riješeno u dogledno vrijeme, kao ni mnoga druga na koja se ukazuje sa raznih strana. No, bez obzira na to od borbe za ostvarivanje prava ni po koju cijenu ne treba odustajati. Jer, ono što nam pripada nitko nam neće dati. Za to se moramo boriti i izboriti sami.

Nikola J. IVANOVIĆ

NAHERILA SE OPĆINA K'O TORANJ U PIZI

Krivo (o)gledao:
Nikola J. IVANOVIĆ

Na nedavno održanoj konferenciji za novinare, gospodin **Bahrija Tanović**, direktor Kantonalne agencije za privatizaciju Tuzla, reče da će 90 posto poslova oko privatizacije biti okončano polovicom ove godine.

Kako godina, kao i svaka cjelina, ima dvije polovice ostalo mi je nejasno u kojoj od polovica će spomenuti posao biti okončan.

Da ne bi bilo nejasnoća, sasvim sam siguran da je gospodin Tanović mislio na sredinu godine, odnosno na vrijeme s kraja lipnja i početka srpnja ove godine.

Ali, jezični biser mu se ne može oduzeti u ovom slučaju!

* * *

U jednom od medijskih izvješća o održanom pokladnom karnevalu u Tuzli, rečeno je da su se ove godine, po treći put za redom u Tuzli dogodile poklade.

Očito, riječ je o neupućenom novinaru. Treći po redu jeste bio pokladni karneval u Tuzli, a poklade traju otkad traje katoličanstvo na ovim prostorima.

* * *

Kada sam već kod pokladnih maskara i karnevala uočio sam, a nisam bio jedini, da se **fra Petar MATANOVIĆ**, gvardijan Franjevačkog samostana u Tuzli i vikar Franjevačke provincije Bosne Srebrene blago maskirao i bio prepoznatljiv na prvi pogled.

Mnogi su se pitali, a pitam se i ja zašto je to tako učinio?

Da mu je mašte nedostajalo nije tačno!

Da se nije imao čime maskirati opet je netačno!

Da je bio u vremenskom škripcu, to bi se moglo desiti.

Međutim, najvjerojatnije je htio, na sebi svojstven način, uz masku, ostati prepoznatljiv.

* * *

U povodu nekakvoga dana zdravlja ili nečega sličnog, čuo sam tvrdnje **"BOLJE ZDRAV I SIROMAŠAN, NEGO BOGAT I BOLESTAN"**.

Ja sam ipak uvjeren da je najbolje mlad, zdrav i bogat.

Rado ću prihvatiti i nešto bolje, ali mi je teško, bar za sada, prihvatiti da postoji bolja kombinacija. Izuzev, nemoguće - vječito mlad, zdrav i bogat!

* * *

Nisam pjesnik, ali mi je od nekuda pao na pamet distih: **"Tko se s Jozom druži / Život mu je duži!"**

U ovom slučaju distih se odnosi na gospodina **Jozu GRGIĆA**, direktora Turističke zajednice Općine Tuzla i vijećnika u Općinskom vijeću Tuzla. Za tvrdnju ove vrste prizivam dokaze: Sa njime su se družili i kave pili - liječnik **Drago ANTIĆ**, sada zastupnik "Plive", **Redžep ISMAJLOVSKI**, aktualni direktor RTV Tuzlanskog kantona, **Ivo DIVKOVIĆ**, novi direktor "Elektro-distribucije" Tuzla i mnogi drugi.

Ne tvrdim da je zasluža gospodina Grgića to što su se spomenuta gospoda dobro udomila, da ne kažem ufoteljila, ali zbog novih obveza manje vremena imaju za druženje s Jozom. To bi im mogla biti neoprostiva greška i nenadoknativa šteta!

P. S. Glede početnog distiha, čini mi se da bi život još duži bio onima koji se družu sa gospodinom **Jozom ĐEREKOM**, liječnikom koji zadnjih godina radi na poslovima umirovljavanja djelatnika.

* * *

Javna priopćenja Županijskog odbora HDZ-a Soli, najčešće sam ignorirao ili kritizirao, jer u njima nije bilo dovoljno argumenata. Međutim, ono koje sam dobio 19. veljače 2002. godine, a kojim se kritizira izjava gospodina **Sejfudina TOKIĆA**, o potrebi ukidanja Doma naroda Federacije BiH i neodlazak gospode/drugova iz SDP-a **Ive KOMŠIĆA** i **KARLA FILIPOVIĆA**, na susret sa **Ivicom RAČANOM**, premijerom Republike Hrvatske i tamošnjim liderom SDP-a, zaslužuje sve pohvale.

Gospoda Komšić i Filipović i ne samo oni, morali bi biti svjesni da su na dobro plaćenim dužnostima, ne samo zato što su SDP-ovci, nego i zato što su Hrvati. Glede toga morali bi mnogo više, češće i agresivnije braniti i nacionalne interese svoga puka.

U suprotnom, moglo bi im se, jednoga dana - pa makar to bilo i po noći - desiti da neće imati tko njih da brani!

* * *

Odavno je poznata poruka **"TRAŽILI SMO ZAPAD, DOBILI SMO DIVLJI"**.

Ako je suditi po sve češćim ubojstvima, razbojništvima, krađama, poreznim utajama, švercu i ostalim kriminalijama, poruka je više nego istinita.

No, ovaj put hoću još nešto da kažem, a u svezi sa divljim zapadom i Tuzlanskom žu-

panijom. Kada bi gospodin **Selim BEŠLAGIĆ**, predsjednik nam Kantona, bio brz na pištolju, kao na riječima i obećanjima, bio bi, BEZ KONKURENCIJE, naj-revolverša kod Te-Ka koralu.

* * *

Gospodin **Šimo Grabovičkić**, odavno je poznat i priznat poduzetnik, a poduzeću je dao naziv po prezimenu. To i nije loše! Neka se malo više i šire zna za Grabovičkiće i neka ostane u povijesti tuzlanskoga poduzetništva zabilježeno.

Međutim, ostaje nejasno koliko, kako, što i čime je sve gospodin Grabovičkić grabio, a glede prezimena i poduzetništva mu. Od gosp. Grabovičkića, odgovor očekujem do zaključenja slijedećeg broja HRVATSKOGA GLASNIKA.

* * *

Kolega **Mirza MUKIĆ**, iz FRONTA SLO-BODE, citirao mi je iz njake i nekakve pjesmice dio koji glasi: **TUZLA tone / ILINČICA klizi / NAHERILA se Općina, k'o toranj u PIZI!**

Glede Općine i tornja u Pizi, 19. siječanj 2002. godine je bio rok, po inspekcijским nalozima, da općinska administracija, iz sigurnosnih razloga napusti svoje kabinete. No, prodoše 19. veljača i 19. ožujak, a od seljaje nema ništa, pa nešto kontam hoće li prvi čovjek tuzlanskih inspekcija **dr. Zlatko UNGER**, protiv gospodina nam (grado)načelnika **Jasmina IMAMOVIĆA**, podnijeti bar prekršajnu, ako ne krivičnu prijavu.

Ili će se čekati da nekome cigla padne na glavu. A, zna se što bi narod volio i tko to da bude prvi sa ciglom na glavi?

* * *

Gospodin **Alojz KNEZOVIĆ**, zastupnik u Zastupničkom domu Parlamenta Federacije nam Bosne i Hercegovine, nedavno je u Tuzli osnovao političku partiju, pod nazivom DEMOKRATSKA STRANKA RADNIKA I PENZIONERA/UMIROVLJENIKA.

Nemam ništa protiv što agilni i uporni umirovljenik Knezović, a još agilniji i glasnjiji zastupnik, za svoje i umirovljeničke interese, često mijenja stranke, ali me zbunjuje sa nemogućom kovanicom i mješavinom umirovljenici/penzioneri.

Mogao se odlučiti za jedan od dva aktualna termina ili onom RADNIKA dodati i DJELATNIKA, pa da mješavina bude totalna i da još više sliči na onu narodnu Merhaba, bre, čaršijo na sve četiri strane.

**SVIM KATOLICIMA
TUZLANSKOG KANTONA
SRETNE USKRSNE BLAGDANE
UZ ISKRENE ŽELJE ZA MIR I DOBRO**

**Predsjednik Skupštine TK
Dr. IZET ŽIGIĆ**

**Predsjednik Tuzlanskog kantona
Mr. SELIM BEŠLAGIĆ**

**Predsjednik Vlade TK
SENAHID ŠAKOVIĆ**

**Svim građanima katoličke
vjeroispovijesti
upućujemo čestitke
u povodu predstojećih
USKRSNIH BLAGDANA
sa željom da ih provedu u sreći i
blagostanju**

**Načelnik općine Tuzla
JASMIN IMAMOVIĆ**

**Predsjedavajući Općinskog vijeća
ILJA JURISIĆ**

HRVATSKA SELJAČKA STRANKA BOSNE I HERCEGOVINE

Isus Krist kao simbol i dokaz dobrote i ljubavi i Isusovo uskrsnuće kao dokaz pobjede dobra nad zlom neka svima nama bude poticaj da se zlo mora i može pobijediti dobrotom i ljubavlju.

**Sretan i blagoslovljen USKRS želi
VELEŽUPANIJSKI ODBOR
HSS BiH Tuzla**

**Veselim se, Isus je uskrsnuo!
Svim rimokatolicima sretne i
blagoslovljene Uskrsne blagdane**

**želi
ŽUPANIJSKI ODBOR
HDZ BiH TUZLA**

**... korak ispred
Sretne i blagoslovljene
Uskrsne blagdane želi vam
ŽUPANIJSKI I OPĆINSKI
ODBOR
NOVE HRVATSKE
INICIJATIVE**

**Sretne Uskrsne blagdane svim
katolicima
želi
TURISTIČKA ZAJEDNICA
OPĆINE TUZLA**

*Svim vjernicima SRETAN USKRS
u radosti i veselju zbog
KRISTOVA USKRSNUĆA.*

*ALELUJA! ALELUJA!
VAŠI SVEČENICI RIMOKATOLIČKIH ŽUPA
TUZLANSKOG DEKANATA*

• BREŠKE - UZNESENJE BLAŽENE DJEVICE MARIJE

Fra Blaž Lipovac, župnik
Fra Berislav Kalfić, ž. vikar

• DRAGUNJA - SVETI LEOPOLD MANDIĆ

Vlč. Marijan Brkić, župnik

• DRIJENČA - SVETI ANTO PADOVANSKI

Fra Marko Kobaš, župnik

• HUSINO - ROĐENJE BLAŽENE DJEVICE MARIJE

Vlč. Veselko Župarić, župnik

• LUKAVAC - SVETI ANTO PADOVANSKI

Vlč. Pero Iljkić, župnik

• MORANČANI - SVETI JURAJ MUČENIK

Vlč. Jozo Batinić, župnik

• PAR SELO - SVETA ANA

Vlč. Marijan Marijanović, župnik

• ŠIKARA - SVETI FRANJO ASIŠKI

Fra Franjo Martinović, župnik

Fra Marko Bandalò, ž. vikar

• TUZLA - SVETI PETAR I PAVAO

Fra Petar Matanović, gvardijan i župnik

Fra Zdravko Anđić, ž. vikar

Fra Drago Bojić, ž. vikar

Fra Martin Antunović,

direktor Opće gimnazije (KŠC) i ž. vikar

• ŽIVINICE - SVETI IVAN KRSTITELJ

Preč. Šimo Janjić, župnik i dekan

tuzlanskog dekanata

Vlč. Ivan Jukić, ž. vikar

Uskrs - osnijeh životu

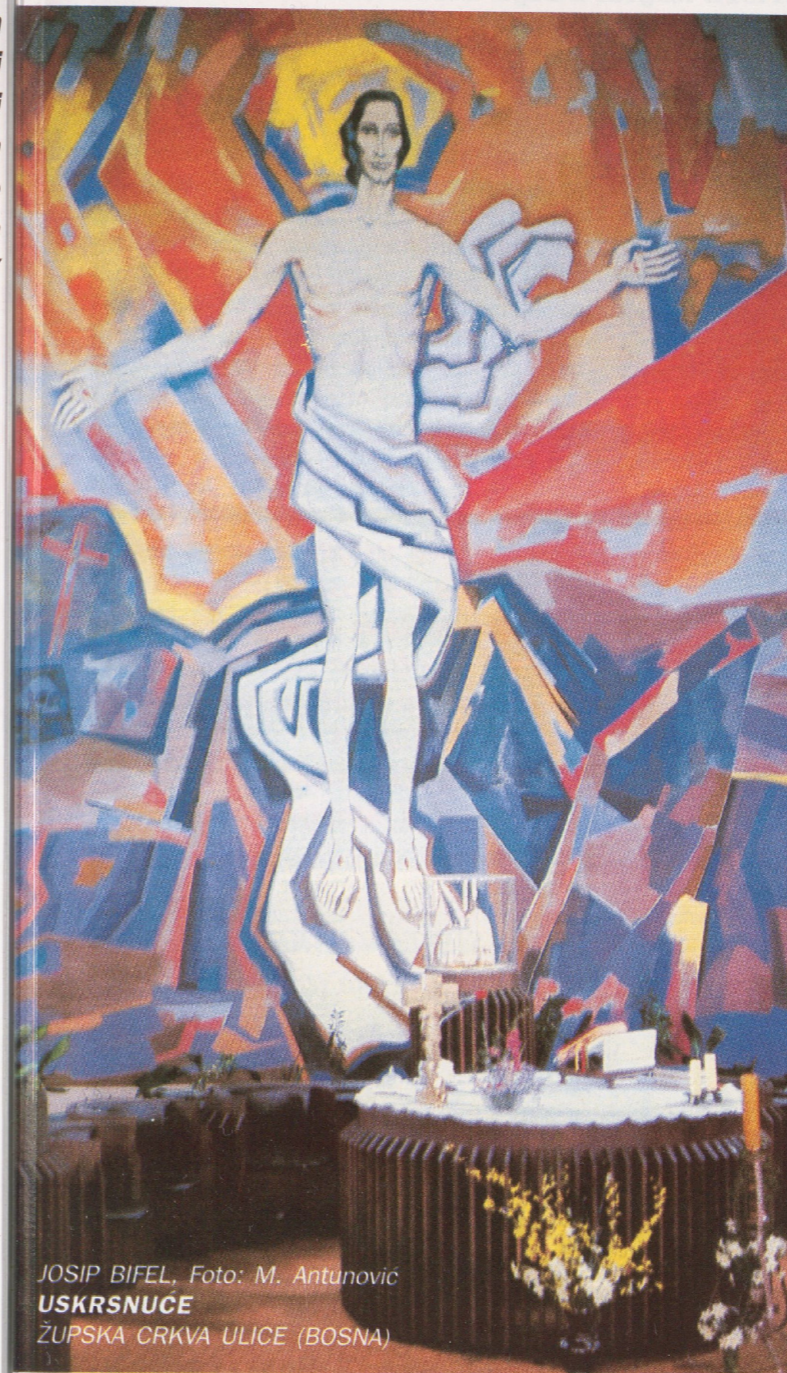
*...Smrt ga tražase al ne nađe ništa
Ne nađe ni kosti ni meso ni krvi
Osta joj samo obris znamen i prvi
Put za nešto smrt zube nije imala
Gle kako sad bezglavo skače
Plače i rida očajna
I mala... /sunčani Hristos, M. Dizdar/*

Govoriti o uskrsnuću istodobno može biti i teško i lako. Teško, jer ono kao fenomen izmiče svekolikom ljudskom promišljanju. Lako, jer se u njemu zrcali iskonska čovjekova nada kako smrt - ta najveća zagonetka života - ne može biti i njegova posljednja riječ, jer kako prihvatiti mogućnost da možda svi idemo u susret definitivnom ugasnuću!?

Čini se kako bi misterij smrti najmanje trebao zabrinjavati kršćane. Ne čini li se to pitanje besmislenim, ako vjerujemo da je Uskrsli, jedanput umrijevši, svima izborio besmrtnost!? Pa, ipak, pitanje smrti i uskrsnuća najviše muči zapravo nas - kršćane. Tako lijepo i veličanstveno znamo zboriti o uskrsnuću, ali taj je govor često neosoban, neproživljen... Naš svakodnevni život često ničim ne odaje da je naša vjera u "život poslije života" čvrsta i nepokolebljiva. Naprotiv!

Razmišljajući o tajni uskrsnuća, poznati francuski pisac M. Houriet, ispričao je sljedeću zgodu. Jedanput ga je kći njegovog prijatelja-nevjernika zamolila da s njim ode na misu "kako bi vidjela što se to tamo događa". Imala je tek trinaest godina. Bila je fascinirana savršenom uigranošću obreda, ali ju je propovijed ostavila hladnom, kao uostalom i druge koji su propovijed slušali. Nakon pričesti upitala je: "Zar ste doista primili Tijelo Kristovo!?" - "Da", odgovorio joj je. "Pa kako se onda vraćate na svoja mjesta kao da se ništa nije dogodilo i k tomu tako otužna lica?" Nije joj mogao ništa odgovoriti. Tek se pitao: "Zar je očekivala osmijeh?"

Kao i godinama prije, i ove ćemo mnogo toga čuti o Uskrsu - o Uskrsu kao temelju i sigurnosti naše vjere, ispunjenju čovjekovih nadanja, dovršenju našega spasenja, potpunoj pobjedi života nad smrću, svjetla nad tamom...i nijednoga trenutka nećemo dvojiti o tim riječima. Štoviše, ako bi netko i pokušao dovesti u pitanje navedene tvrdnje, spremno ćemo mu se usprotiviti i već unaprijed znamo što ćemo mu

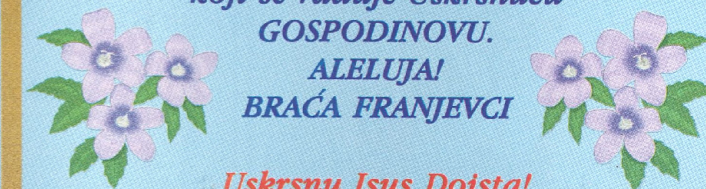
JOSIP BIFEL, Foto: M. Antunović
USKRSNUĆE
ŽUPSKA CRKVA ULICE (BOSNA)

odgovoriti...No, neće li sve to biti uzalud ako se na našim licima i u našim životima ne mognu očitati "velike istine" Uskrsa. Riječi će ostati prazne, a mi isfrustrirani što ne uspijevamo u sebi pronaći volje za iskorak prema uskrsnuću. A drugi će očekivati možda samo osmijeh?

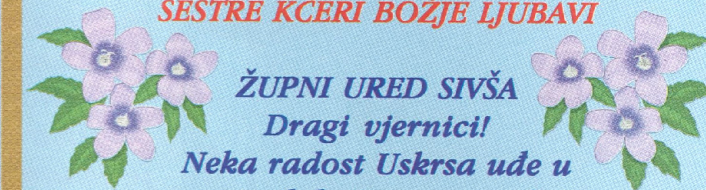
Pokušajmo ovogodišnji Uskrs doživjeti kao ispunjenje besmislenih života, izgubljenoga vremena i izgubljenih susreta. Povjerujemo da poslije Uskrsa nema želja i čežnji koje neće biti ispunjene. Uskrs je ponuđen svima. To je dan čovjeka, dan vječne nade, prolaz u život, u povjerenje, u ljudskost koja više ne želi prestati.

Drago BOJIĆ

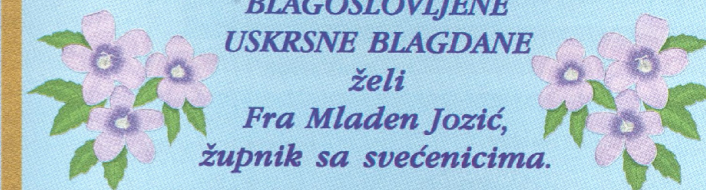
*Iz Franjevačkoga samostana u Tuzli,
MIR I DOBRO
Svekolikom katoličkom puku
koji se raduje Uskrsnuću
GOSPODINOVU.
ALELUJA!
BRAĆA FRANJEVCI*

*Uskrsnu Isus Doista!
Aleluja
Radost uskrsnog dana
neka nam svima
bude snaga u svagdanjim
poteškoćama,
izvor mira,
radosti i nade.
SRETAN USKRS ŽELE
SESTRE KĆERI BOŽJE LJUBAVI*

*ŽUPNI URED SIVŠA
Dragi vjernici!
Neka radost Uskrsa uđe u
srca onih koji mu se raduju,
a svojom porukom unese mir,
ljubav i dobro svim ljudima.*

*SRETNE I
BLAGOSLOVLJENE
USKRSNE BLAGDANE
želi
Fra Mladen Jozić,
župnik sa svećenicima.*

*Sveštenstvu i svim vjernicima
Rimokatoličke vjeroispovijesti želimo
da Vaskrsli Gospod podari svekolika
dobra neba i zemlje, na mnogo godina
uz radosni pozdrav:
HRISTOS VASKRSE.
Uprava Crkvene Opštine tuzlanske
jerej Niko Tošić*

Poštovani Oci Franjevci, župni suradnici, suradnici na polju kulture, svim vjernicima katolicima i vjernicima koji s vjerom čekaju nadu uskrsnuća kao i svim ljudima dobre volje,
ŽELI I ČESTITA SRETAN USKRS!
SVETIŠTE MAJKE BOŽJE BISTRICE
 MONS. LOVRO CINDORI, župnik marijabintrički

IMJT!

KARMEL MARIJA BISTRICA,
 USKRSU 2002.

"Uskrsnuli Isus Krist, Bog naš i Spasitelj naš, ima vruću želju da bude najuže sjedinjen sa svakim od nas. Tvoja sveta prisutnost uvjet je života nama pojedincima i našem narodu i Evropi i svijetu. Uvjet života i napretka i materijalnoga i duhovnoga i zemaljskog i vječnog. Ostani s nama Gospode napose sada, kad se tmasti oblci nadviše nad našu domovinu, nad Evropu i cio svijet. Ako nas Ti ostaviš, kome ćemo onda ići, kad "nema drugog imena pod nebom danog ljudima, u kojem bismo se mogli spasiti! (Dj 4, 2)" (bl. Alojzije Stepinac, o Uskrsu 1939.)

Želimo Vam i molimo da Uskrs bude uvijek u središtu otajstva naše vjere. To je blagdan nade, radosti i mira. Mir je jedan od najljepših darova koje je Isus donio svojim apostolima nakon Uskrsnuća. Neka se obilno izlije u naša srca, na naše obitelji, našu domovinu i u cijeli svijet.

SRETAN I BLAGOSLOVLJEN USKRS
ŽELE VAM I MOLE SESTRE KARMELIČANKE.

s. Marija Gabrijela

ZA LIJEPU BISTRICU I DOBRE LJUDE U NJOJ

Pastoralno i ekonomsko vijeće župe Majke Božje Bistričke u suradnji s izdavačkim poduzećem "TEOVIZIJA" Zagreb izdali su u siječnju 2002. godine publikaciju pod naslovom ZA LIJEPU BISTRICU I DOBRE LJUDE U NJOJ posvećenu mons. LOVRI CINDORIJU - župniku i čuvaru Svetišta Majke Božje Bistričke, a u prigodi dvostrukoga jubileja - 50 godina misništva i 30 godina župništva u Mariji Bistrici.

Franjo kardinal Kuharić, pokojni zagrebački nadbiskup poslao je pismo koje Hrvatski Glasnik, ponosan na svoje prijateljstvo s g. Cindorijem, u potpunosti prenosi.

ŽPV-u, župljanima Marije Bistrice i svim ljudima dobre volje!

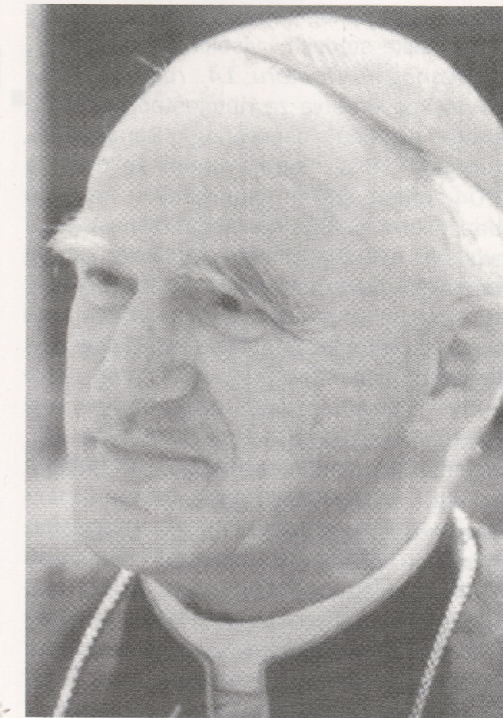
Svetište Majke Božje, s kojim ima i osobitu važnost velika župa Marija Bistrica, zahtijevalo je od mene i mojih suradnika ozbiljno promišljanje kojem svećeniku zagrebačke nadbiskupije povjeriti tako odgovornu župu. Odlučili smo se da tu službu povjerimo velečasnom gospodinu župniku u Ozlju Lovri Cindoriju. Provjeren čestitim svećeničkim životom, stečenim pastoralnim iskustvom, svojom vedrom naravi i poduzetnim duhom zaslužio je naše povjerenje da mu povjerimo biti čuvarom našeg Nacionalnog marijanskog Svetišta i župnikom starodrevne župe Marija

Bistrica. Bilo je važno i njegovo dobro zdravlje i dob u najboljim godinama za zahtjevne aktivnosti.

S. mons. Cindorijem sam vrlo dobro surađivao i podupirao ga u njegovim smionim pothvatima za uređenje samog svetišta i okoliša. Veliko je djelo dovršenja križnog puta koji je započeo bl. Alojzije Stepinac sa četiri mramorne postaje. Postaje u nastavku su umjetnička djela likova u bronci i svojim izrazom potiču na pobožnost u razmišljanju u muci Spasiteljevoj. Crkva i župni stan su obnovljeni izvana i iznutra.

Mons. Lovro Cindori je veliki trud i smionost uložio u uređenje kongresnog prostora, a posebno u izgradnju "crkve" na otvorenom prigodom hodočašća Sv. Oca Ivana Pavla II. u Mariju Bisticu 1998. i proglašenja blaženim mučenikom zagrebačkog nadbiskupa i kardinala Alojzija Stepinca. Moram ovdje spomenuti da je osobito zalaganje od njega zahtijevala organizacija Nacionalnog euharistijskog kongresa 1984.

Mora se spomenuti i njegova oduševljena suradnja da se u Mariji Bistrici izgradi samostan bosonogih karmelićanki, koje žive i rade u strogoj klauzuri i žrtvuju se i mole za Crkvu i cijeli svijet. Njegova pastoralna briga ima potvrdu u nastojanju da na Lazu sagradi

župni stan i da na tom dijelu velike župe zaživi nova župa.

Uz sve to događanje bit će u povijesti upisano i istaknuto ime mons. Lovre Cindorija.

Nastojali smo mu davati vrijedne mlade svećenike za kapelane, pa su mu oni bili i vrijedni suradnici.

Uvjeran sam da će mu dobri suradnici i pomoćnici biti Pastoralno i Ekonomsko vijeće. Želim njemu i svim njegovim suradnicima i suradnicama, među kojima osobito naglašavam časne sestre, Božji blagoslov!

Hvala mons. Cindoriju i svima za sve dobro i lijepo što je učinjeno pod njegovim vodstvom.

Dakako, ima mnogo učinjenog dobra koje je zapisano samo Božjim knjigama i kriveno za Božju nagradu na Božjem sudu!

+ Franjo kard. Kuharić

Franjo kard. KUHARIĆ,
 zagrebački nadbiskup u m.

Za lijepu Bisticu i dobre ljude u njoj

Easterime has come...

SRETAN USKRS sa željom da s Vašima bližnjima i prijateljima provedete u sreći i raspoloženju

REKTOR
 Prof. dr. Izudin Kapetanović

Sretan Uskrs

» MIŠ «

Sretne Uskrsne blagdane želi
KOMPANIJA ZA PROIZVODNJU, PROMET I USLUGE
 TUZLA, Rudarska 72.

SRETAN USKRS!
 Sve najljepše u prigodi Uskrsnih blagdana želi
Mlin "Husinski rudar"
 Ljubače d.d.

Sretan Uskrs svim ljudima koji ga slave sa željom za mir i dobro.
JKP CENTRALNO GRIJANJE TUZLA

COSICPROMEX
 SIVŠA-USORA

Sretne Uskrsne blagdane želi svim ljudima koji ih svetkuju
ĆOSICPROMEX
 SIVŠA-USORA

Franjevačka mladež

Vam želi

SRETNE USKRSNE BLAGDANE

kličući sa svetim Franjom: Bog moj - sve moje!

FRAMA TUZLA

STOLJETNICA NAPRETKA 1902. - 2002.

Hrvatsko je kulturno društvo Napredak nastalo od "Hrvatskog potpornog društva za potrebe dake srednjih i visokih škola iz BiH", osnovanog u Mostaru 14. rujna 1902. i "Hrvatskog društva za namještanje djece u zanate i trgovinu", osnovanog u Sarajevu 11. studenog 1902. Sarajevskom se društvu 1904. pridodaje ime Napredak, i kako su oba društva bila gotovo identičnih ciljeva i zadataka, 1907. godine se ujedinjuju i djeluju pod zajedničkim imenom NAPREDAK.

U Sarajevu se 1912. izgrađuje "Napretkova palača", zatim 1920. i 1921. dački domovi "Kralj Tomislav" u Sarajevu i "Kralj Petar Svačić" u Mostaru. Napredak je izgradio brojne višenamjenske domove u Tuzli, Zenici, Bugojnu, Travniku, Vitezu, Širokom Brijegu, Brčkom i u Zagrebu (Bogovićeve 1).

Napredak je samo u prvih 25 godina postojanja odškolovalao i pomagao odškolovalati 6.300 đaka i studenata (među kojima su i dva nobelovca - Ivo Andrić i Vladimir Prelog).

Napredak je ubrzo razvio i nakladničku djelatnost. Redovito od 1908. do 1947. izlazi Hrvatski narodni kalendar, a od 1921. i mjesečnik napredak. Napredak, također, posjeduje kulturno povijesnu zbirku, zborove, limenu glazbu i organizira različite priredbe i zabave. Uz to, ima i omladinsku organizaciju i Srednjoškolski pjevački zbor.

Godine 1923. osnovana je i NAPRETKOVA ZADRUGA koja je bila štedionica, svojevrsna banka i osiguravajuće društvo. Zadruga već 1934. ima 13.000 članova od Zemuna do Zagreba i od Splita do Čakovca. Napredak 1936. ima 151. podružnicu i 44 povjerenstva, s preko 20.000 članova. I pored svega što je Napredak činio, režim ga 1949. ukida.

Obnovljen je 29. rujna 1990. godine u Sarajevu, a do sada je obnovljeno i osnovano 66 podružnica i povjerenstava s oko 20.000 članova.

PROGRAM OBILJEŽAVANJA STOLJETNICE Program tijekom godine

- Promocija Jubilarnog godišnjaka 2002., listopad 2001. godine
- Promocija zidnog kalendara za 2002. godinu, studeni 2001. godine
- Promocija spomenice "Stoljetnica Napretka", siječanj 2002. godine
- Promocija knjige "Povijest Napretka do 1918. godine", veljača 2002. godine
- Izložba članova Likovne udruge u povodu Uskrsa i stoljetnice, travanj 2002. godine
- Šahovski turnir u povodu Uskrsa i stoljetnice, travanj 2002. godine
- Svečani koncert u povodu Uskrsa i stoljetnice, travanj 2002. godine
- Okrugli stolovi o Napretku u povodu stoljetnice, svibanj 2002. godine
- Susret planinarskih društava u povodu stoljetnice, lipanj 2002. godine

1	UTEMELJENO	Utemeljeno 1902., obnovljeno 1990. god.
2	ADRESA	BiH - 71000 Sarajevo, Maršala Tita 56, P.P. 395 Tel./fax: 00387 33 472349, 00387 33 663380 e-mail: napredak@lsinter.net Web stranica: www.napredak.com.ba
3	ČLANSTVO	Preko 20.000 članova
4	PODRUŽNICE	63 podružnice u BiH, Hrvatskoj i inozemstvu
5	STRUŽOVNE UDRUGE	Hrvatska glazbena udruga, udruga umjetnika likovne umjetnosti i dizajna, Hrvatska zdravstvena udruga, udruga odgojno-obrazovnih djelatnika, udruga pravnika. Sportsko društvo, Nogometni klub, 5 šahovskih klubova
6	RADIO-POSTAJE	"Vrhbosna" Sarajevo, "Bobovac" Vareš
7	LISTOVI	"Stećak" Sarajevo, "Hrvatski Glasnik" Tuzla, "Novi" Novi Travnik, "Bobovac" Vareš, Usora
8	PJEVAČKI ZBOROVI	"Trebević" Sarajevo, Novo Sarajevo, Zenica, Tuzla, Busovača, Novi Travnik, Kreševo, Usora...
9	TAMBURAŠKI SASTAVI	Kreševo, Tuzla, Zenica, Novo Sarajevo, Vareš, Drvar...
10	FOLKLORNE SKUPINE	Busovača, Hamburg, Jajce, Kiseljak, Kreševo, Kupres, Novi Travnik, Ravne-Brčko, Tuzla, Usora, Vareš, Vitez, Zenica, Žepče..
11	NOGOMETNI KLUBOVI	SAŠK Napredak Sarajevo (Prva liga BiH)
12	ŠAHOVSKI KLUBOVI	Napredak Sarajevo (1. liga BiH), Napredak Bugojno i Napredak Prozor-Rama (1. liga H-B) Napredak Vareš, Napredak Zenica (2. liga H-B)
13	PLANINARSKA DRUŠTVA	HPD Bjelašnica 1923. Sarajevo

- Božićni malonogometni turnir, prosinac 2002. godine
 - Božićni šahovski turnir, prosinac 2002. godine
 - Svečani božićni koncert, prosinac 2002. godine
 - Izložba likovno Anale 2002., prosinac 2002. godine
- Centralna manifestacija obilježavanja stoljetnice, (rujan 2002. godine)**

- Znanstveni simpozij o Napretku, rujan 2002. godine
- Postavljanje spomen ploče prigodom stoljetnice, rujan 2002. godine
- Izložba "100. godina Napretka", rujan 2002. godine
- Premijera filma o Napretku, rujan 2002. godine
- Svečana akademija, 28. rujna 2002. godine
- Sveta misa i svečani defile, rujan 2002. godine
- Koncert Napretkovih zborova, folklornih i vokalno-instrumentalnih skupina, rujan 2002. godine
- Napretkov bal, rujan 2002. godine

Podružnica Napretka, prigodnim programom po svom izboru i mogućnostima obilježiti će stoljetnicu Napretka

Tuzlanska i bosanska epizoda dr. Ive Pilara (1905. - 1920.)

PIŠE: Anto CIGELJEVIĆ

Prije deset godina, 26. studenoga 1991., Sveučilište u Zagrebu osnovalo je Institut za primijenjena društvena istraživanja. Odlukom Upravnog vijeća od 18. veljače 1997. preimenovan je u INSTITUT DRUŠTVENIH ZNANOSTI IVO PILAR. Institut djeluje na Marulićevu trgu 19.

Bavi se znanstveno-istraživačkim i stručnim interdisciplinarnim te tržišnim istraživanjima, stratejskim analizama, organiziranjem međunarodnih i domaćih znanstvenih skupova, tribina, okruglih stolova, predavanja, a u području društvenih i humanističkih disciplina. Izdaje časopis "Društvena istraživanja", zbornike i studije.

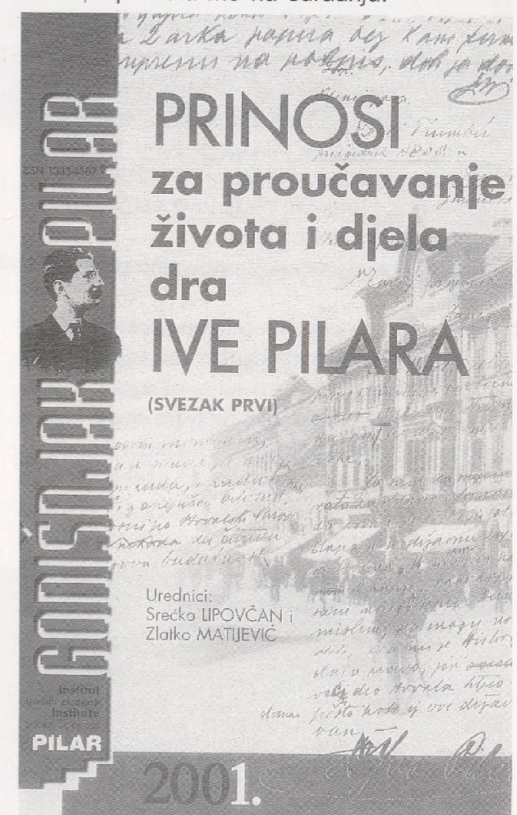
Nakon pola stoljeća prešućivanja

Kao prva knjiga nove edicije, na desetu obljetnicu postojanja Instituta, 26. listopada 2001., ugledao je svjetlo dana i postao dostupan znanstvenoj i široj čitateljskoj javnosti Hrvatske i - GODIŠNJAK PILAR, na 287 gušće tiskanih stranica većeg formata. Zbornik je to radova dvanaestorice uglednih sveučilišnih profesora, doktora znanosti i akademika sa Instituta, Leksikografskog zavoda Miroslav Krleža i Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti iz Zagreba; Zorana Grljaka, Željka Holjevca, Božidara Jančkovića, Mladena Klemenčića, Mire Kolar, Jure Krište, Srećka Lipovčana, Zlatka Matijevića, Stjepana Matkovića, Antuna Paveškovića, Nena Pokosa i Ivana Rogića, pod zajedničkim naslovom - PRINOSI za proučavanje života i djela dr. Ive Pilara.

Prvi svezak Prinosa o životu i djelu dr. Ive Pilara, istaknutoga znanstvenika i političara, jedne od najmarkantnijih osoba u hrvatskoj povijesti, pojavljuje se gotovo sedamdeset godina nakon tragičnoga završetka njegova života, pod nikad do kraja razjašnjenim okolnostima, kažu urednici GODIŠNJAKA Srećko Lipovčan i Zlatko Matijević.

Unatoč pojedinačnim istraživačkim naporima, pa i objavljivanju nekih Pilarovih djela nakon prvih demokratskih izbora 1990., tek smo danas na početku sustavnog istraživanja njegova kako znanstvenog, tako i političkog djelovanja u posljednjim godinama postojanja Austro-Ugarske monarhije i prvom desetljeću novouspostavljene južnoslavenske državne zajednice - Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca, odnosno kasnije Kraljevine Jugoslavije.

Prof. dr. Ljiljana Kaliterna-Lipovčan, pomoćnica ravnatelja Instituta, uručila mi je nedavno u Zagrebu, u ime Instituta, Svezak prvi GODIŠNJAK, u znak zahvalnosti što sam u više listova pisao o životu i djelu dr. Ive Pilara, i pozvala me na suradnju.

Ipak se ovim, prvim sveskom Prinosa - upoznala me je tom prigodom - nipošto ne zaokružuje nego, naprotiv, započinje i, vjerujemo, otvara prostor za objavljivanje znanstvenih rezultata interdisciplinarnoga proučavanja Pilareva opusa, te osobnog angažmana u hrvatskom javnom životu. Ovaj svezak je, dakle, smjerokaz prema tome cilju, a želi, također biti pripremom i poticanjem za pokretanje znanstvenoga projekta kritičkog izdanja Pilarovih djela, neobjelodanjenih spisa te znanstveno utemeljene monografije o njegovu životu, što smatramo osobito važnim.

U ovome su GODIŠNJAKU naznačeni tek uvidi u Pilarove znanstvene i stručne interese, obrađen je tek manji dio njegova javnoga i političkog djelovanja, te uvjerenja i političkih koncepcija kojima se vodio u dvije potpuno oprečne državne tvorbe - u državni starodrevne dinastije Habsburgovaca i monarhiji srbijanskih Karadorđevića.

Daljnja će istraživanja zasigurno u mnogome nadopuniti naše znanje o Pilarovoj pisanoj ostavštini koju čuva obitelj Jančković, te onaj preostaloj, razasutoj po brojnim novinama, časopisima i raznim drugim, često teško dostupnim publikacijama, te privatnim pismohranama.

GODIŠNJAK je namijenjen isključivo životu i djelu dr. Ive Pilara, kao promoviranje Instituta. Izdavanje njegovoga prvog broja pomoglo je Ministarstvo znanosti i tehnologije Republike Hrvatske. No, ako bi i izostala pomoć ovog ministarstva i drugih institucija, GODIŠNJAK će izlaziti redovito, svake godine na Dan Instituta, jer ćemo ga izdavati iz promotivnih sredstava Instituta, sve dok život i djelo dr. Ive Pilara ne budu do kraja rasvijetljeni.

Naš sugrađanin i pisac

Prema GODIŠNJAKU, dr. Pilar je, a to je za nas posebno važno, punih petnaest najplodnijih godina svoga života i rada, nakon obranjenog doktorata prava u Beču, od 1905. do 1920., proveo u Tuzli, gdje je imao vlastitu odvjetničku pisarnicu.

Ovdje je napisao, te u Sarajevu, Zagrebu i Beču objavio svoja kapitalna i Sabrana djela iz oblasti: književnosti, politike i politologije, političke geografije-geopolitike, povijesti, prava, sociologije, etnografije, etnologije, antropologije, psihologije i gospodarstva, posebno bankarstva.

Rođen je u Zagrebu 19. lipnja 1874., gdje je i umro 3. rujna 1933. pod još uvijek nerazjašnjenim okolnostima (samoubojstvo? političko umorstvo?).

Iz ugledne je intelektualne obitelji, sin zagrebačkog sveučilišnoga profesora, geologa i paleontologa europskoga glasa, akademika Đure Pilara. U rodnom gradu polazi pučku školu i Klasičnu gimnaziju, u Beču potom jednogodišnji tečaj na Visokoj školi za svjetsku trgovinu, a onda studira pravo, specijalizira nacionalnu ekonomiju i sociologiju. Pravnu naobrazbu zaokružuje u Parizu. Nakon studija radi u industriji u Beču i u bankarstvu u Sarajevu, a potom u pravosuđu: službenik je Sudbenog stola u Sarajevu i odvjetnički perovoda. Od 1905. do smrti vodi vlastitu odvjetničku kancelariju u Tuzli do 1920., zatim u Zagrebu.

Četiri lika autora "Opasne" knjige

U Pristupu, kojim Godišnjak započinje, prof. dr. Ivan Rogić, sa Instituta, autor izvornoga

Zaboravljeni Tuzlak: Dr. Ivo Pilar

znanstvenog rada, daje opis četiri lika Ive Pilara i iznosi ocjenu da su oni označnice Pilarova javnog djelovanja i da "najsazetije" upućuju na ono što je Pilar ostavio "u baštini". Prvi lik je - autor "opasne" knjige, koja je uništena, i "zaborav". Drugi je po redu lik pionira povijesne sociologije i političkog zemljopisa (geopolitike) u Hrvatskoj. U ulomku o trećem liku autor Pilara označuje teoretičarom prve hrvatske modernizacije, koji izlaže dvije jasne ideje: demokraciju i europsku Hrvatsku. Naposljetku, četvrti je lik Pilar - političar. Važno je istaknuti dva njegova cilja.

Prvi je zahtjev za reintegracijom Bosne, čime se Pilar uklapa u maticu hrvatske politike u prvom moderniziranom razdoblju (1868. - 1940.)

Drugi je originalan; valja napustiti "martinski model" oblikovanja uloga političkih vođa. Pilar je pionirski zagovarao "racionalno utemeljenje politike".

Ivo Pilar je uhvaćen, ponajviše, zbog autorstva knjige: "Južnoslavensko pitanje i svjetski rat," napisane za njegova boravka u Tuzli i objavljene u Beču 1918. Po odluci ondašnje prvojugoslavenske vlasti, preostala naklada je otkupljena i uništena, iako je Ivo Pilar knjigu napisao i objavio na njemačkom. Budući da onodobna većina prvojugoslavenskog pučanstva ne samo što nije znala njemački nego nije znala ni čitati, knjiga nije mogla nikako biti "subverzivnom" na domaćem knjižarskom tržištu. Ali organizatorima ovoga preventivnog čina očito su bila draža "definitivna rješenja"; po njihovoj zamisli jedini, zbilja pouzdani, oblik preventive je - fizičko uništenje knjige i naklade. Svakako i pisca. No, za taj dodatni posao treba naći drugačije profesionalce, planirati potrebno vrijeme i "resources". Nakon trijumfa Tajne jugoslavenske službe za književnu higijenu, subverzivnoga je pisca obavio - preventivni zaborav.

(NASTAVIT ĆE SE)

ZANIMLJIVE LIČNOSTI
PISMA I INTIMNI ZAKLJUČCI (II)

ANNEMARIE KURY

Beč, 19. prosinca, 1991.

Jučer je ponovno bila srijeda, dan za ZAGREB. Moj je auto već u utrak navečer bio dupkom napunjen osnovnim prehrambenim namirnicama, hranom za djecu, s nešto tople odjeće i lijekovima.

Kad sam jutros u 15 do 6 došla u garažu, na velikim kutijama s lijekovima na suvozačevu sjedalu sjedile su platnene životinjice i lutke. Na ovom sam putovanju bila osobito radosna da sam mogla pričati s životinjicama i lutkama jer sam kao prvo zaboravila kasete, a kao drugo putovanje je, zbog vremena i uvjeta, u prometu trajalo 7 sati. Tek se u Gračkoj kotlini smračilo i predivno inje ostalo je takvo do samoga Zagreba (u inju više uživam kada pješačim!).

Čitav se dan zapravo nije razdanilo. U Zagrebu sam ponovno u staroj kuhinji dobila zajedno s 23 suradnika Caritasa prežganu juhu s rižom i rezancima sa crvenom salatom od cikle.

Teme razgovora bile su gotovo samo o ovom groznom, besmislenom ratu.

Moji su lijekovi radosno i zahvalno primljeni u bolnici.

Potom su me odveli k prognaničkoj obitelji u jednom zagrebačkom predgrađu. Situacija me jako potresla: malo predsoblje i soba, kuhinja odvojena od ove. Tu živi troje odraslih i četvero djece: bračni par s troje djece (7 mjeseci, 3 godine i 6 godina) i sasvim mlada ratna udovica s 13 mjeseci starim djetetom.

Otac ovo troje djece boravi već dva mjeseca u ovoj sobi u krevetu s jakim bolovima. Ima 12 metaka - obje noge i ramena su mu pogođena. Koljeno je operirano, opskrbljeno izvana vidljivim vijkom (pretpostavljam da je izvršena imobilizacija koljena).

Pokazao mi je sve svoje rane i ožiljke, ne samo da sam ih vidjela, mogla sam i svoje ruke položiti na njih. *Istina je!*

SVI su se radovali živim namirnicama, hrani za djecu i odjeći i tako su se srdačno zahvalili.

S djecom sam se gotovo dva sata igrala "novim" životinjicama i lutkama.

Božićne želje - ne, nemaju onih koje bismo mogli ispuniti - ili pak! Nadam se da će izranjeni otac nakon Božića moći ustati sa štakama.

Štake već imam i donijet ću mu ih sljedeće srijede, 25. 12. 1991. Učiti ustajati - moći ustati za Božić...

Neka se 2000. godina stara božićna želja ispuni 1991. godine.

MIR LJUDIMA NA ZEMLJI !!!

Beč, 26. prosinca 1991. sv. Stjepan

Nešto drugačiji Božić...

I jučer, u srijedu 25. prosinca, uspjela sam s punim autom otići u Zagreb. Nisam bila sama, moja kći Andrea vidjela je mnogo namirnica koje su se kod mene skupile i spontano mi je obećala pomoći sa svojim autom.

Peta vožnja počela je kao i obično, u 6 sati ujutro, bilo je kao i uvijek mračno, ali su ceste ovaj put bile prazne. U području oko Bečkog Novoga

Mjesta cesta je djelomice bila prekrivena snijegom te se moglo vidjeti i razlupanih automobila. Nakon Wechsela nebo je postalo roza i uskoro zatim izašlo je crveno sunce. Predivno božićno jutro, velika radost zbog rođenja svjetlosti.

Za austrijsko-slovensku granicu morali smo popisati sve što je bilo u autu zbog novih strogih carinskih formalnosti i nameta. Ali gle čuda, na svim su nam granicama ovaj puta jednostavno mahnuli da prođemo.

Tako smo imali ugodnu vožnju do Zagreba, gdje smo se prema dogovoru odvezli do kuće upravnice Caritasu gde Jelene Brajša.

U istoj ulici nalazi se jedna crkva. Imali smo problema u prilazu kući jer su ljudi stajali od ulaznih vrata crkve pa preko cijele ulice poprijeko. Narod je, također, stajao na trgu pred Katedralom moleći jer u njoj više nije bilo mjesta.

Svaki posjet Jeleni za mene je jedan novi doživljaj. Ona živi sa šestoro usvojene djece, od kojih je svako na drugi način invalidno. Najstariji, već odrasli slijepi Tomislav bavi se glazbom (od njega sam dobila dvije nove kasete) i obično pjeva nešto mladoj djeci; mala Jelena pomaže drugome slijepom djetetu i tako se svi međusobno dirljivo potpomažu.

Sva su nas djeca, zajedno sa svojom majkom Jelenom, vozeći kombijem ispred nas, odvela do jednog doma za djecu na pola sata udaljenosti od Zagreba. Tamo su s velikom radošću dočekali sve što smo imali u autima; svi su pomagali pri istovarivanju, a onda smo imali zajednički božićni objed.

Dok je televizija prikazivala film o božićnim običajima širom svijeta, na dnu ekrana pojavljivala su se imena gradova u kojima je na snazi zračna uzbuna.

To je bilo samo 80 km od nas, za avione kratko rastojanje, ali ipak nisu došli do nas. Mnogi su Badnju večer proveli u skloništim. A jedno dijete je pitalo. "Kako to da je danas opet zračna uzbuna, kada sam se sinoć toliko molio za mir?" Odgovor na to pitanje nisam znala.

Dok smo pri povratku iz Zagreba prelazili Savu, zalazeće sunce stajalo je pred nama kao velika crvena kugla, i ja sam razmišljala o svim tim ljudima koje sam sreća na mojim putovanjima. Za mene je to veliki doživljaj, susreti koje neću zaboraviti. Obitelj male Ane, žena s blizancima, obitelj s ranjenim ocem (kojemu sam uspjela donijeti štake), djeca u dječjem domu, obitelj Jelene Brajša.

Ja samo prevozim stvari i širim ideju, da mi nismo zaboravili gladne iz susjedne nam zemlje. Ovdje u Austriji uvijek crpim snagu iz moje obitelji (mojih petero djece i osmero unučadi) i moje duhovne obitelji, koja mi pomaže i pruža potporu.

Zahvaljujem se SVIMA koji su na bilo koji način pomogli da se ova nevolja ublaži. Ona se nastavlja, ali isto tako i velike, i male kapi.

HVALA

Annemarie KURY

HKD "NAPREDAK" U BRČKO DISTRIKTU OBNOVIO SVOJ RAD

Radno predsjedništvo

Podružnica Hrvatskog kulturnog društva "Napredak" u Brčko Distriktu, održala je 20. veljače 2002. svoju treću obnoviteljsku izbornu skupštinu. Za predsjednika je izabran fra Marko Stjepanović, kapelan župe Špionica u općini Srebrenik.

Hrvatsko kulturno društvo "Napredak" ove će godine najvjerojatnije u svim svojim po-

Marko Stjepanović. U istom mandatu dopredsjednik će biti Anto Pranjkić, a tajnica Andrea Antić. Upravni odbor podružnice broji devet, a Nadzorni pet članova.

Na samoj Izornoj skupštini govorili su zamjenik Provincijala franjevačke Provincije "Bosna Srebrena", fra Petar Matanović, ex. provincijal Bosne Srebrene, fra Petar Anđelo-

Ugledni gosti

družnicama proslaviti stogodišnjicu postojanja. U Brčkom je HKD "Napredak" osnovan davne 1904., dok je njegov rad obnovljen 1991. godine.

U brčanskome Domu kulture upriličena je Izborna skupština HKD "Napredak" podružnica Ravne-Brčko - Brčko distrikta BiH na kojoj je za predsjednika ove podružnice za mandat od naredne četiri godine izabran fra

vić te posljednji prijeratni predsjednik brčanskoga "Napretka", Nikola Basić. O povijesnom putu HKD "Napretka" u BiH i Brčkom govorili su dr. Zlatko Jakobović i ing. Marko Amidžić.

U kulturno-zabavnome dijelu programa nastupio je mješoviti pjevački zbor Crkve "Sv. Petra i Pavla" iz Tuzle, te Tamburaški sastav HKD "Napredak" iz Tuzle.

Prema riječima novoizabranoga predsjednika, Napretkova podružnica u Brčkom će u narednom periodu posebnu brigu posvetiti omasovljavanju podružnice kroz seoske odbore te pospješivanju kulturno-umjetničkoga djelovanja Hrvata na ovom području. Radit će i na očuvanju hrvatskoga jezika i svih drugih kulturnih vrednota Hrvata, a neće se zaboraviti ni briga o mladima kao i o socijalno najugroženijem dijelu hrvatskoga stanovništva, te traženje povrata imovine.

Anto Pranjkić

HRVATSKO KULTURNO DRUŠTVO
NAPREDAK
AUKCIJSKA
PRODAJA
SLIKA

u korist Fonda za
stipendiranje mladih
Ivo Andrić-Vladimir Prelog

donator:
akademski slikar
akademik fra Petar Perica VIDIĆ

SVEČANO OTVOREN NOVI KATOLIČKI ŠKOLSKI CENTAR U ZENICI

Katolički školski centar "Sv. Pavao" u Zenici djeluje šest godina. Smješten je u zgradi časnih sestara Klanjateljica Krvi Kristove, koje su već početkom prošloga stoljeća imale organiziranu školu. Dolaskom komunista na vlast bila im je oduzeta zgrada koja je vraćena nakon pada komunizma. Novi Katolički školski centar je dobio suvremene, moderne prostore, a stari dio je renoviran. od pet tisuća četvornih metara.

Blagoslov Centra...

Svečanost u povodu otvaranja KŠC održana je u subotu, 16. veljače 2002. Proslava je počela blagoslovom Centra koji su predvodili uzoriti kardinal VINKO PULJIĆ, apostolski

nuncij u BiH msgr. GIUSEPPE LEANZA i predsjednik CARITAS-a AMBROSIANA msgr. FRANCO AGNESI.

U amfiteatru Centra bili su prisutni mnogi uglednici iz vjerskog i političkog života grada Zenice, Federacije BiH i iz Italije, kao i nastavnici, roditelji i učenici Centra. Školski zbor pod ravnanjem prof. Bošnjakovića pjevao je himnu Centra HVALOSPJEV LJUBAVI. Ravnatelj Centra mr. Josip LEBO pozdravio je sve prisutne i uputio riječi zahvale svima koji su pomogli da se ovaj Centar obnovi i izgradi.

Na svečanosti su govorili crkveni i državni predstavnici, koji su izražavali radost i zadovoljstvo što grad Zenica i BiH dobivaju funkcionalan i moderan školski objekt. Posebno treba istaći govor uzoritog kardinala Vinka Puljića, koji je rekao da ovaj Centar je pozvan da, prema Isusovim riječima, bude "Sol zemlje i svjetlo svijeta", i govor promicatelja katoličkog školstva u BiH msgr. dr. Pere Sudara

pomoćnog biskupa, g. Karla Filipovića, gostiju iz Italije i dr.

Učenici su za ovu prigodu spremili nekoliko recitala, ples mažaretkinja, narodne skladbe

Gosti iz Italije...

i plesove, tamburaši. Nastupili su i gosti iz Italije s nekoliko talijanskih skladbi, kao i kamerni mješoviti Zbor s Gradskim simfonijskim orkestrom.

Gosti su razgledavali izložbu fotografija g. Čede Paunovića na temu izgradnja Centra, te likovna ostvarenja učenika u proteklih šest godina.

Predstavnici Katoličkog školskoga centra "Sv. Franjo" iz Tuzle uzvratili su posjet, čestitali i radovali se na otvaranju još jednog Katoličkog centra u BiH. Bili su u Zenici g. mr. Luka Tunjić, ravnatelj Centra, fra Martin Antunović, direktor Opće Gimnazije, časne sestre Angelika Bošnjak i Kristijana Jurić, profesori Romeo Knežević i Juraj Novosel, nastavnice Žana Altumbabić i Sanja Mitrović.

Natjecanje učenika

KANTONALNO/ŽUPANIJSKO NATJECANJE IZ MATEMATIKE UČENIKA SREDNJIH ŠKOLA-TUZLA 2002.

U subotu, 16. 03. 2002. Katolički školski centar u Tuzli, bio je domaćin Kantonalnog natjecanja iz matematike, učenika srednjih škola. Ovu vrstu natjecanja svake godine organizira Pedagoški zavod Tuzla i Ministarstvo obrazovanja, nauke kulture i sporta Tuzlanskoga kantona.

Natjecanje je otvorio ministar obrazovanja, nauke, kulture i sporta dr. Enes Duvnjaković, a sve prisutne pozdravio domaćin mr. Luka Tunjić, ravnatelj Centra i zaželio dobrodošlicu i sreću u natjecanju.

Sudjelovalo je 140 natjecatelja uz pratnju pedesetak profesora i direktora, te predstavnici Pedagoškog zavoda. Najbolje rezultate postigle su gimnazije "Meša Selimović" Tuzla i "Mustafa Kramarić" Gračanica. Najbolji natjecatelj Opće gimnazije Katoličkog školskog centra bio je Ivan Bosankić, koji je zauzeo

četvrto mjesto, u kategoriji II razreda, a Ivan Nišandžić sedmo.

Uprava KŠC dodijelila je novčane nagrade najuspješnijim natjecateljima.

Federalno natjecanje planirano je 06. 04. 2002.

Martin Antunović

KONCERT

GORAN PEKIĆ-KARKIN - TENOR S GOSTIMA

Koncert je održan na Valentinovo, 14. veljače 2002. u Bosanskom kulturnom centru u Tuzli. Karkin je u Tuzli održao koncert s gostima u prepunoj dvorani BKC sa slijedećim programom:

- La Denza "Occhi di fata"
- S. Cardillo "Core n' grato"
- Chopin "Etida op. 25 br. 11" - Tatjana Todorović, klavir
- I. Massenet "Pouryoui me revelier" - aria iz opere Werter
- A. Catalani "La Wallu" - Ana Babi, sopran
- C. Frank "Panis Angelicus" - Goran i Mješoviti zbor crkve sv. Petra i Pavla
- I. Robić "Stranac u noći"
- A. Lara "Granada"
- G. Puccini "O mio babino caro" - Ana Babić, sopran - aria iz opere Giani Schichi
- "Santa Lucia" - Goran i tamburaški orkestar HKD Napredak
- G. Verdi "Napitnica" - Goran i Ana Babić, duet iz opere Traviata
- E. di Capua "O sole mio"

Uz Karkina, na koncertu je nastupila sarajevska sopranistica Ana Babić i pijanistica Tatjana Todorović. Mješovitim pjevačkim zborom ravnala je Evica Cerić, prof. uz klavi-

GORAN PEKIĆ KARKIN je student četvrte godine opernog pjevanja na Staatliche Hochschule für Musik und Darstellende Kunst u Stuttgartu u klasi profesorice Dunje Vejzović.

Osnovnu muzičku školu završio je u Tuzli, u kojoj je nastavio i Srednju muzičku. No, ubrzo odlazi u Zagreb, gdje nastavlja školovanje u klasi profesorice Ljiljane Molnar-Talajić. Osim Glazbene škole, završava i školu primijenjenih umjetnosti i dizajna. Pored pjevanja, bavi se manekenstvom i slikanjem.

rsku pratnju Zrinke Andrejaš, prof., a tamburaški orkestar vodi Vedran Čičak. Korepetitor je bio Darko Domitrović iz Zagreba.

Publika je toplo primila i pozdravila Karkina i njegove goste. Tuzlaci su imali čast prvi čuti Karkinovu interpretaciju poznate Robičeve pjesme "Stranac u noći", koju će izvesti zajedno s Pavarotijem na koncertu "MUZIKOM DO POMIRENJA".

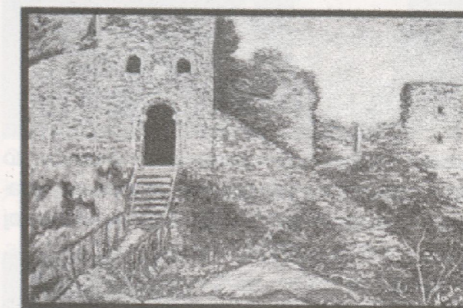
Organizator koncerta bila je Općina Tuzla, a sponzori: Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta TK, Pivara Tuzla, Hotel "Tuzla" i Cvječara "Lady".

Juraj NOVOSEL

IZLOŽBA SLIKA

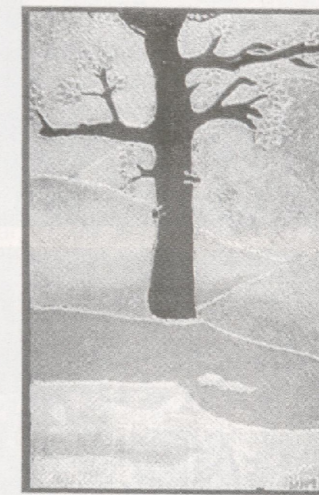
Udruženje građana slovenskoga porijekla Tuzla - likovna sekcija, u povodu Prešernovih dana 2002. organiziralo je izložbu slika u holu Doma armije Tuzla u utorak, 19. veljače 2002. godine u prisutnosti velikog broja građana Tuzle. Na prvoj zajedničkoj izložbi svoje radove su izložili:

NADA DOBNIK, rođena 1942. u Tuzli. Završila je Učiteljsku školu. Sudjelovala je na više zajedničkih i imala je jednu samostalnu izložbu. Sudionik je Međunarodne likovne kolonije "Breške 2001".

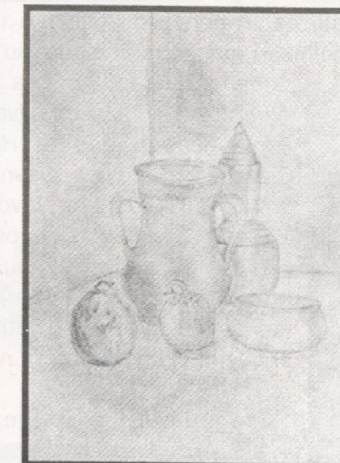
"Srebrenik" - pastel

MARTINA JELIĆ, rođena 1985. u Banja Luci. Učenica je trećeg razreda Opće gimnazije Katoličkog školskog centra "Sv. Franjo" u Tuzli. Izlagala je na zajedničkim izložbama.

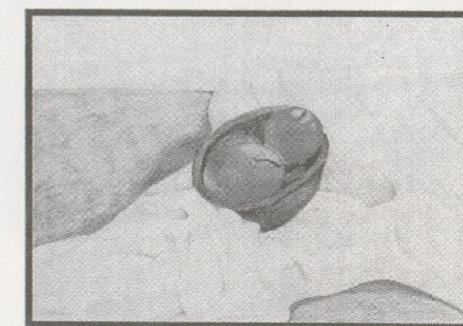
"Drvo mira" kombinovana tehnika na staklu

DAVOR MEŠIĆ, rođen 1989. u Tuzli. Učenic Osnovne škole. Sudjelovao je na zajedničkim izložbama.

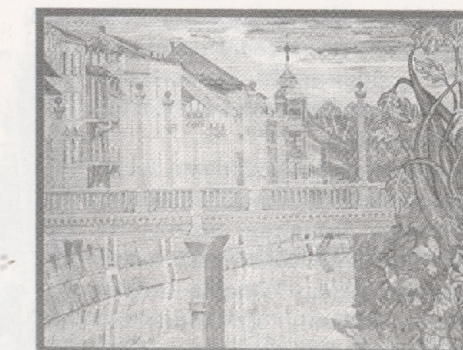
"Bunde" - olovka

MAJA MIŠIĆ, rođena 1984. u Tuzli. Učenica je četvrtog razreda Gimnazije "Meša Selimović" u Tuzli. Izlagala je na kolektivnim izložbama.

"Dvije jabuke" - kombinovana tehnika

VLATKO ZIMMER, rođen je 1938. u Tuzli. Diplomirao je na Višoj školi za organizaciju rada. Sudjelovao je na sedam kolektivnih izložbi i izlagao je na samostalnoj izložbi.

"Čevljarski most Ljubljana" - acrylic na platnu

Izložbu je otvorio g. Sandi Bonaco, vicekonzul Slovenskoga veleposlanstva u Sarajevu, a o izložbi govorio g. Atif Kujundžić koji je, između ostalog, istakao slijedeće:

...Razumljivo je, da slike ovih pet osoba izražavaju sve moguće razlike: tematsko-motivski odabir, različite tehnike, estetske domašaje, a tek u zrelim ljudskim i slikarskim pojavama Vlatka Zimmera i Nade Dobnik i jasnije poetičke odrednice.

Čini se, da prvenstveno značaj ima činjenica, da oni djeluju kao grupa, tj. Likovna sekcija Udruženja građana slovenskog podrijetla u Tuzli. Ovakva mogućnost organiziranja, rada i potpore darovitima, nosi i mogućnosti specifičnoga kulturnog prožimanja i amalgamiranja, a to je uvijek na dobrobit kulturne sredine u kojoj se događa. ...Na izložbi je svirao slovenski Ansambl ROMANCA, koji već 20 godina nastupa u istom sastavu.

Sviraju salonsku glazbu, kompozicije nezaboravnih nota, romance i južno-američke pjesme.

GINEKOLOŠKO SAVJETOVALIŠTE "MEDIC"

Prof. dr. Nisveta Alispahić
specijalista za ginekologiju i akušerstvo

U Ginekološkom savjetovalištu "Medic" prof. dr. Nisveta Alispahić možete obaviti: ginekološki pregled, kontrolu trudnoće, ispitivanje i liječenje neplodnosti, dijagnoza (ultrazvuk, PAPA, kolposkopija, spermogram, test na trudnoću, pregled vaginalnog sekreta). Ginekološko savjetovalište radi ponedjeljkom srijedom i petkom, od 9 do 12 i 17 do 19 sati, a subotom od 9 do 13 sati.

Na telefone
066-149-5141/217-927

možete zakazati posebno vrijeme samo za vas.
Tuzla, Batva, Ivo Andrića br. 11.

TREĆI POSLIJERATNI KARNEVAL U TUZLI

Društvo "Hrvatski dom" Tuzla, sukladno programskim aktivnostima, u što spada i čuvanje kulturne tradicije Hrvata ovoga kraja, i ove je godine na pokladni utorak, 12. veljače u, Bogu hvala, suncem obasjanoj Tuzli, organiziralo treći poslijeratni karneval.

Tu radost i smijeh građanima Tuzle i okoline podarili su: učenici i profesori Katoličkoga školskog centra "Sv. Franjo", Napretkovi stari i mladi tamburaši, mlada izvorna folklorna skupina iz ogranka Dokanj, "Igraonica-radio-nica" pri Udruzi "Hrvatska žena" i dragi nam gosti IFS iz Ugljare kod Orašja na Savi.

Kolona razigranih i zakrabiljenih veseljaka s JAZZ orkestrom iz Tuzle, na čelu s đavolom i anđelom, bila je pomno praćena i s ljubavlju pozdravljena ulicama svoga grada. U srcima ljudi na prigodno postavljenoj pozornici i ispred nje, s maskama i bez njih, bilo je radosti i smijeha, kao melem na ranu u ovom teškom poratnom vremenu. Svatko je uzeo od toga dara sreće koliko je znao, mogao i htio. Nije izostalo ni darivanje pokladnih krofni (dar Franjevačkoga samostana sv. Petra i Pavla) koje su vrijedne članice Udruge "Hrvatska žena" s ljubavlju dijelile okupljenom narodu. A kako se diljem svijeta tom prigodom očita bukvica

krivcima za sve loše u proteklom periodu, to nije izostalo ni na tuzlanskom karnevalu! Glavnu ulogu imao je đavao, koji je na svoj

šejtanski način pohvalio općinske i kantonalne čelnike i mnogo mu se "dopao" njihov dosadašnji rad, dok ga je "nervirao" rad tuzlanskoga gvardijana i mjesečnoga glasila "Hrvatski Glasnik" na čelu s glavnim urednikom prof. Jurjem Novoselom. Tko poznaje đavolski posao i s njime tikve sadi, sve mu je bilo jasno, a na licima okupljenog mnoštva moglo se zamijetiti da su shvatili vražji govor i njegovu poruku.

Tko je imao uši, čuo je, tko je imao oči, vidio je!

Zvonko Bosankić

DUHAN - UBOJITA TRAVA

PASIVNI PUŠAČI - PUŠAČI PO NEVOLJI

Mogućnost udisanja čistoga zraka je ozbiljno pitanje za sve nas. Danas se pouzdano zna da duhanski dim ugrožava ne samo zdravlje pušača nego i osoba koje ne puše, a žive s pušačima ili rade u njihovoj blizini. Zato se pasivni pušači nazivaju još i prisilnim pušačima ili pušačima po nevolji. Pasivno je pušenje, također, javno zdravstveni problem i pušenje zbog toga ne može biti privatna stvar pojedinca pušača, nego je problem obitelji, radne sredine i cjelokupnoga društva. Nepušači koji žive s pušačima primorani su udisati duhanski dim pa se zato mora zabraniti pušenje u javnim i radnim prostorijama (škole, zdravstvene ustanove, banke, restorani). Etički je vrednije i humanije osigurati ljudima pravo na čist zrak nego pušačima pravo da puše, tj. da taj zrak onečišćuju.

Hoće li netko biti pušač i svjesno unositi najjači otrov u svoj organizam i štetiti svom zdravlju, njegova je osobna stvar. Međutim, pošto pušač ugrožava i zdravlje nepušača, to više ne može i ne smije biti samo njegov izbor. Značajno je u porastu broj oboljelih od raka pluća među pasivnim pušačima. Žene udane za pušače imaju četiri puta više izgleda da umru od raka pluća, nego žena nepušača.

Najveće žrtve bezobzirnosti pušača su djeca koja su prisiljena u porodičnom stanu udisati otrovni duhanski dim. Takva djeca imaju češće prehlade, bronhitis, upalu pluća, kašalj, infekcije uha, zaostaju u rastu, blijeda su i imaju slabiji apetiti. Najtragičniji je primjer "pušača po nevolji", nerođeno dijete, koje je uz majku koja puši prisiljeno da s njom dijeli veliku količinu štetnih sastojaka koje sadrži duhanski dim. Takva djeca imaju i manju porođajnu težinu i dužinu. Pušenje sužava krvne sudove posteljice, te tako promijenjeni krvni sudovi ne mogu dostaviti nerođenom djetetu dovoljnu količinu kisika i hranjivih tvari. Istraživanja, također, pokazuju da djeca između 3 i 4 godine starosti čije su majke pušile za vrijeme trudnoće imaju za devet bodova niži kvocijent inteligencije od djece iste dobi čije majke nisu pušile.

Problem pasivnoga pušenja jako je izražen i u zadržanim prostorijama gdje su ustanovljene koncentracije od 2-5 mg nikotina u m³ zraka, što znači da u takvoj sredini nepušač, pri normalnom disanju, svaki sat udahne ekvivalent jedne cigarete. Konobar ili službenici u zadržanim prostorijama u toku osmosatnog radnog vremena, "pasivno puše" desetak, pa i više cigareta. To se manifestira osjećajem umora, smanjenom koncentracijom pamćenja, glavoboljom, mučninom, suznim očima i tegobama disanja.

Konačni rezultati svih istraživanja o djelovanju pasivnog pušenja na raspoloženje i zdravlje nepušača mogu se svesti na slijedeće: pasivno pušenje je neugodno i zdravstveno štetno za nepušača.

Prof. dr. Zlata Žigic
Duhani ubojita trava (izvod)

ZLATNE RUKE ZANATLIJSKE

Kakva je bila situacija sa zanatima i zanatskim uslugama u Tuzli i okolici nekada, a kakva je danas. Posljednji rat spriječio je da se neki unosni zanati obnove, a da u gradu sada imamo najviše kafića i kavana, piljarnica i ćevabdžinica

Prije više od 20 godina Muzej istočne Bosne čiji je kustos u to vrijeme bio Salih Kulenović, sada dr. etnologije i profesor na Filozofskom fakultetu u Tuzli, organizirao je zanimljivu izložbu "Tradicionalno tuzlansko zanatstvo". Cilj izložbe bio je da se pokaže kakva je bila obrtnička djelatnost u Tuzli i okolici kroz stoljeća, što se nakon industrijalizacije poslije Drugoga svjetskog rata uspješno održati, kakve su prilike da se neki obrti ožive i dobiju nekadašnji sjaj i ulogu. Kakvogod industrijalizacija i kompjuterizacija da dođe neke vrste obrta i zanata ne mogu nestati, jer su čovjekove životne potrebe takve da će uvijek netko morati da vam pričvrsti đon kod poderane nove cipele, naoštri noževne, skрати hlače, renovira kazan za pečenje šljivovice, vulkanizira automobilsku gumu, popravi pisani stroj i kompjutor, fotografski aparat...

Koliko god, znači, obrazovani ljudi mogu biti sami svoji majstori u kući i u kućanstvu, na vlastitoj ekonomiji, bez usluga trećih lica se nikada neće moći. Uslužne djelatnosti samo mijenjaju sadržaj i karakter, a one moraju postojati.

Izložba "Tradicionalno tuzlansko zanatstvo" viđena prije više od dva desetljeća, pokazala je bogatstvo obrtničke djelatnosti u ovome kraju. Bilo je do te mjere usavršeno da je prelazilo u umjetnost. Običan čovjek je imao običaj za mnoge obrtnike kazati da imaju zlatne ruke. Izložba viđena prije dvadesetak godina u Tuzli pokazala je da je u Donjoj Tuzli, sredinom 16. stoljeća, bilo zastupljeno 23 vrste zanata. Muzej istočne Bosne imao je do osamdesetih godina prošlog stoljeća dosta dokumentacije o tome. Tako se iz jednoga sudskog zapisnika može pročitati da je grad u to doba imao

radionice tabaka (kožara), papudžija, sarača (predmeti izrađeni od kože), terzija, mutabdžija (predmeti od konjske dlake), kazaza (ukrasi za odijela), gvoždara, kujundžija, pekara, halvadžija, kasapina, berbera, sagradžija (prerada kože), mudželita (knjigovesci), abadžija, tufegđžija, kazandžija, sabljara, kalufđžija, proizvođača šamija, bačvi, lonaca...

Tuzla, privredni centar

I ova izložba pokazala je da je i u ono doba, od prije 350 i više godina, Tuzla bila privredni centar. Obrti i zanati imali su, dakako, turske nazive, jer je dolaskom Turske carevine u Bosnu, pospješen razvoj obrta i neke vrste privredne aktivnosti, a stigli su i majstori i obrti s istoka.

Proučavanjem tradicionalnoga zanatstva lako se moglo dokučiti da je solarstvo bilo okosnica razvoja i prije 400 i 500 godina. Baš kao i danas! Jednako tako bili su važni zanati koji su zadovoljavali potrebe ishrane i odijevanja. Iz turskih pisanih i materijalnih izvora saznaje se da su tuđžije (solar) bili posebna vrsta zanata. Sol se u davna vremena (i prije Turaka) u Tuzli proizvodila i iskuhivala u posebnim posudama, velikim tavama, koje su stavljane na sadžak (tronožac). Takve tave i danas se mogu vidjeti u Muzeju solarstva u Fabrici soli koja sada radi s modernom tehnologijom. Neke tave su se grijale na pećima koje su bile uzidane u zemlju. Čakljar, čovjek koji je miješao slanu vodu u tavi, ili majstor tuđžija (tuz,so), morao je imati dobru čaklju, miješaljku, čabar ili bačvu za spremanje proizvedene soli. Prava industrija soli ovdje se razvija dolaskom Austrougarske u Bosnu 1878.

Zbirka zanatskih proizvoda Joze Stanića

Tuzlake i susjedne stanovnike odijevale su i kitile abadžije, terzije, majstori i za proizvodnju čizama, sarači, ćurdžije... Mnogi su, kako rekospo, bili pravi umjetnici, i tko je imao više novaca obraćao se boljem majstoru da mu sašije ili proizvede neku opremu. Naravno, i po vanjskom izgledu dobro se moglo znati imovno stanje nekoga gazde, zanatlije, utjecajnog građanina.

Odijele čini čovjeka

Poznata je stara narodna izreka da odijelo čini čovjeka, da izgled kuće ili dvorišta oko nečijeg doma, odaje njegovog gazdu, njegovo obrazovanje, kulturu, radinost. U vrijeme od prije stoljeće dva, po osnovu razvijenosti zanatske i inače privredne radinosti čak i bliskih mjesta kao što je Tuzla, Brčko, Doboj, moglo se prepoznati tko je iz kojeg grada. lako mjesta blizu jedno drugom, svatko je imalo neku svoju specifičnost, nekog svoga poznatog majstora.

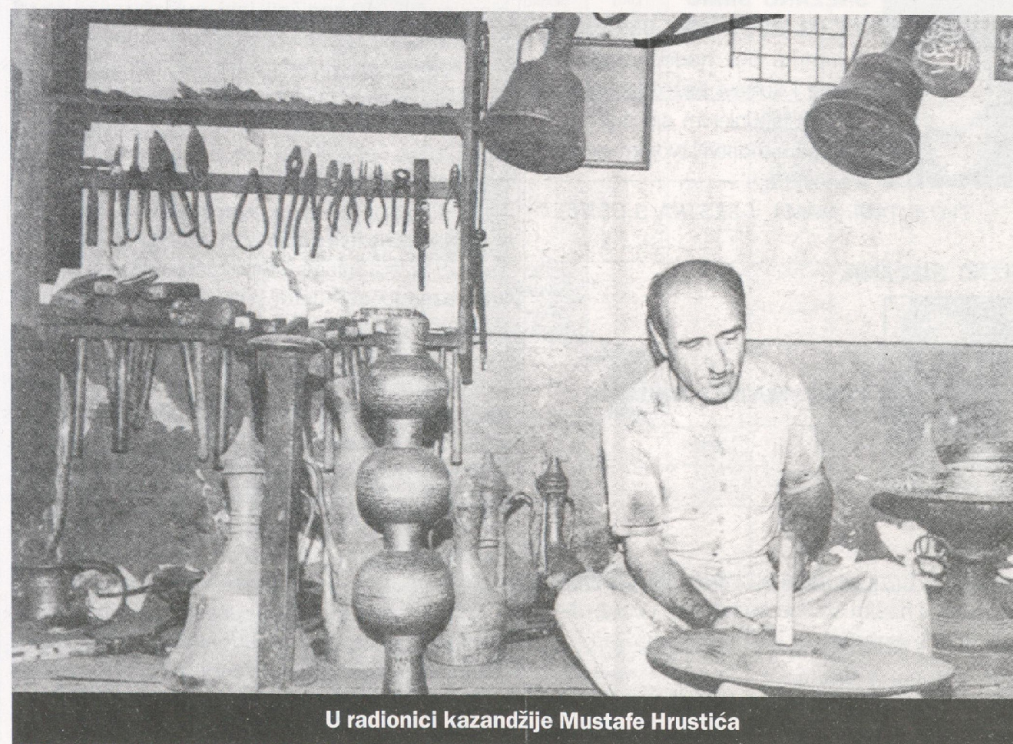
Tako su čuvene tuzlanske abaždije bili Ismetaga Hadžiefendić, Jakub Đogi, Timotije Stjepanović. Poslije Prvog svjetskog rata broj ovih zanatlija naglo se smanjio jer se razvila tekstilna industrija.

Tuzla je imala i poznate berbere, brijače. Osim uljepšavanja lica neki od njih bavili su se amaterskim zubarstvom. Kasnije su imali kalupe za peglanje fesova i kapa. Čak i po izradi i fazoniranju kapa i fesova moglo se prepoznati tko je iz kojeg mjesta.

Česta i ukrasna odjeća, njezin dio, bile su šamije, velike marame. Za taj zanat kaže se da je bio unosan i lijep. Danas sve to Tuzlanke moraju kupiti na strani, ili od uvoznika. Zašto se još nitko nije sjetio da obnovi ovu vrstu proizvodnje, da je industrijalizira. Stare šmadžije u Tuzli nabavljali su kalupe čak u Skoplju, a boju su nabavljali iz Afrike (biljka deri).

Tuzla je imala mnogo kazandžija, a oni su bili univerzalni pa su proizvodili ibrike, čase, tanjure, tepsije, đugume, džezve... Bakar je bio najtraženiji materijal. Bilo je tu i bukadar lončara, a najduže se održao Žarko Milenković u Slavinovićima.

Mato Bikić

U radionici kazandžije Mustafe Hrustića

ZANIMLJIVOSTI

Prvu zabranu koja se odnosi na rad ugostiteljskih objekata donio je 16. veljače 1695. godine šef policije u Parizu, smatrajući da su gostionice i kavane stjecišta i skloništa razbojnika i lopova. Ljeti su se zatvarale u 21, a zimi već u 17 sati.

Uz svaku bačvu vina koju su u srednjem vijeku Englezi uvezli iz Italije, tražili su i jednu granu tisovine (vrsta drveta) koju su upotrebljavali za izradu lukova.

Još su stari Grci zaključili da u atletici idealna dužina u trčanju iznosi oko 200 metara. Na toj dionici doseže se najveća iskoristivost

ljudskog tijela i postižu se najbolji rezultati. Zato se na antičkim olimpijadama trčalo na stazi dugačkoj 192 metra.

Američki biokemičar dr. Roger Williams laboratorijskim je putem (1975.) dokazao da bijeli kruh (tko duže upotrebe) štetno djeluje na ljudski organizam. On to zaključuje na osnovi rezultata pokusa. U svom je laboratoriju dvadeset dana hranio bijelim kruhom deset štakora i svi su uginuli dvadeset prvog dana.

Naučnici su dokazali da bijeli luk (češnjak), koji inače ima priznata ljekovita svojstva i vrlo široku primjenu u suvremenoj medicini,

može biti poguban za ljudski organizam, ako se uzima u velikim količinama duže vrijeme. Dovodi do vrlo visokih tjelesnih temperatura i zapaljenja sluzokože želuca.

Prema sačuvanim podacima, prvi sabor na hrvatskom prostoru održan je u Zagrebu 1273. godine kao sabor Kraljevine Slavonije, a 1351. godine održan je u Podbrizanima prvi sabor Kraljevine Hrvatske.

Slavni renesansni slikar Filippo Lippi bio je kapelan u samostanu sv. Margerite u Pratu. Zaljubio se u redovnicu Lucreziju Buti koja mu je inače bila model za sve njegove "madone". Zajedno su napustili samostan, a iz njihove veze rodio se Filippino koji je, također, postao poznati slikar.

Prvi američki predsjednik George Washington bio je jako popularan u Francuskoj, a Napoleon ga je naprosto obožavao. Povodom njegove smrti objavio je u Francuskoj nacionalnu žalost koja je trajala deset dana.

Bermudski otoci danas su poznati po dijelu mora u kojemu tajanstveno nestaju brodovi, zrakoplovi i ljudi ("Bermudski trokut"). Inače su poznati i po velikom broju najpopularnijeg prijevoznog sredstva - bicikla, koji je, uz zaprežna kola, bio jedino javno prometalo sve do 1948. godine, jer su na otocima bili zabranjeni privatni automobili.

glasnikova

SKANDINAVKA

AUTOR: ROBERT ŠTRAUS	PRITOKA VOLGE U RUSIJU	UKRASNI PRIJEVERI	JEDNO GODIŠNJE DOBA	PRIJATAN MIRIS	AUTO OZNAKA ZA ČAKOVEC	DIO ZGRADE, SPRAT	NAZIV ZA HOBOTNICU	DRUGO SLOVO ABECEDE	VELIKI KRŠĆANSKI BLAGDAN VAZAM	MLADE KAMENO DOBA (MNOŽ.)	"ASSOCIATED PRESS"	BLAGDAN	KOJA JE DOBRE RASE	OTOK U ALEUTIMA	VAŽAN ZAČIN JELU	HRVATSKI KANTAUTOR, DEDIĆ	MITOLOŠKI SIN POSIDONOV
ROMAN AUGUSTA SENOE												TRESKA ZVEKET "ALINEJA"					
UDARAC U BOKSU								VRCALJKA (MNOŽ.) NEGACIJA									
SREDSTVO KORUPCIJE					ISTANČANO VARNICA						GRAD U POLJSKOJ AŽDAJA				SKOPLJE SLOVENIJSKO IME		
DJELOVI MOLEKULA						ZRNO BISERA RIJEKA NA KUBI						ZNAK, SIMBOL DRUGA OSTALA					
NOTA SOLMI-ZACIJE			VRH NA KORZICI PIKTUJE					ŽESTINA ŠAMPION						GRADIĆ KOD TOKIJA ŽENA PI- ROMAN			
"ALBANSKA TELEGRAF AGENCIJA"				VISIŠKA TOČKA VRSTA DRVEĆA					JAPANSKA GLUMICA YOKO "VOLUMEN"				PLATINA NEDJELJA PRIJE USKRSA			"SIMENS" GODIŠNJAK	
NAJVEĆI POLUOTOK U HRVATSKOJ							ČJELOKUPHI				SMIŠLJENO DJELOVANJE						NEPROFESSIONALIZAM
BIJELA NEDJELJA																	
KRAT. ZA METAR		LAJTIŠKO Ž. IME PEPELJARA (NJEJ.)															
SVETI EGIPATSKI BIK									MJEŠAVINA RAZNIH PIČA (MNOŽ.)								
OBLIČJE, FIGURA							"KARAT" CRNA PTIČA PJEVICA										
INICIJAL GLUMICE KOLEŠAR			"KNOCK OUT" PROTESTANJSKA RELIĐIJA														
NEKADAŠNJI BORAC PROTIV MLEČANA																	
PRIJATAN UKUS SLATKIH STVARI																	
BLATO					DRUGI VOKAL ISPOSNIK		ZAČETNIK MODERNOG JAPANA	BRIGA ZA ZDRAVLJE (LAT.)	GRAD U RUSIJI KOD TOMSKA	OZNAKA ZA SUMPOR	LOVINA	ŠTALA ZA BIKOVE	OSJETILO VIDA	OTOK KOD NAPULJA			
OZNAKA ZA RADIUS		DAN PRIJE USKRSA PALAČA															DIO PUGA ROJTE
VRSTA ALKOHOLA										POKRAJINA U HRVATSKOJ NI U KOJE VRIJEME							
PRIMORSKO ŽENSKO IME						RIJEKA U J. AMERICI											
SIMBOL KRŠĆANSTVA						VRSTA MIRODJE											
PODNEBLJE						GRAD NA SAHALINU GLUMICA GARDNER							BLAGAJNIK DUGOREPA PAPIGA				KUKAČ SLIČAN PČELI
POVRŠINA VODE							KRAT. S.A.D. DRŽAVE OKLAHOMA PERŠUN				GRAFIČKI STROJ "VOL-AMPER"						
PREČKA OD GOLA								OBAR "ALI"							OSJETILO MIRISA BELGIJA		
"TOVARNA AUTOMOBIL MARIBOR"						JAK TRZAJ KONJSKOM UZDOM							JEDNA OD DRŽAVA U S.A.D.				

IN MEMORIAM

TUŽNO SJEĆANJE

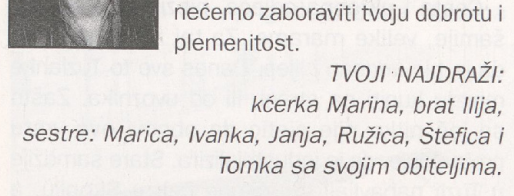
Ne postoji zaborav, samo vječna ljubav i uspomena na vas i vašu dobrotu.
VAŠI: ANDRIJANA I MILICA.

TUŽNO SJEĆANJE

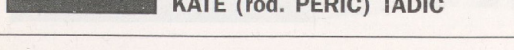
S ljubavlju i poštovanjem čuvat ćemo uspomenu na tebe,
supruga Cvijeta, sinovi Vlado i Ivo, snahe Zorana i Ruža, unuk Igor.

TUŽNO SJEĆANJE

Najdraži, vrijeme prolazi, a praznina, bol i tuga ostaju. Nikada nećemo zaboraviti tvoju dobrotu i plemenitost.
TVOJI NAJDRŽI: kćerka Marina, brat Ilija, sestre: Marica, Ivanka, Janja, Ružica, Štefica i Tomka sa svojim obiteljima.

TUŽNO SJEĆANJE

Dana, 24. veljače 2002. godine navršile su se dvije godine od smrti naše drage, plemenite i dobre supruge, majke, svekrve i bake

Tvoj plemeniti lik i neizmerna dobrotu ostat će nam u trajnom sjećanju. Hvala ti za sve.

POČIVAJ U MIRU BOŽJEM.
VJEČNO ZAHVALNA OBITELJ

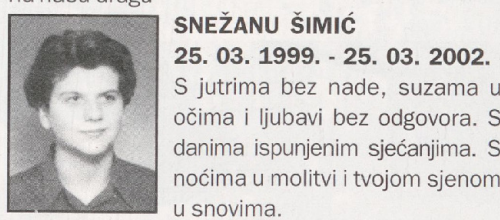
TUŽNO SJEĆANJE

Dana 26. veljače 2002. godine navršilo se pet tužnih godina od smrti naše drage majke i bake

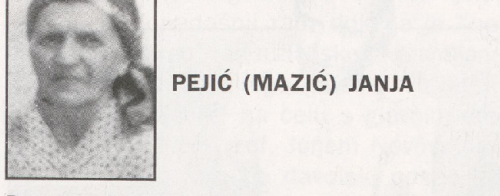
Sa neizmernom tugom, ljubavlju, poštovanjem i ponosom čuvamo uspomenu na njen plemeniti i dragi lik.
TVOJI NAJMILOJI: sinovi Franjo i Miroslav, kćerka Janja, zet Slavko, snajga Sanela, unučad Danijel, Suzana, Denis i Dino.

TUŽNO SJEĆANJE

na našu dragu
SNEŽANU ŠIMIĆ
25. 03. 1999. - 25. 03. 2002.
S jutrima bez nade, suzama u očima i ljubavi bez odgovora. S danima ispunjenim sjećanjima. S noćima u molitvi i tvojom sjenom u snovima.
TVOJI: TATA, MAMA, I SESTRA S OBITELJI

TUŽNO SJEĆANJE

Draga majko!
Prošlo je 6 tužnih godina od kada nisi s nama. Bol i tuga u našim srcima su isti kao i onog dana kada si nas ostavila.
Vječno zahvalni za sve što si učinila za nas tvoji: kćerka Ana (Anka), unuka Valentina i unuk Zlatko.

FENIX

Pušačke bore

Pušite i promatrajte kako zajedno s dimom odlazi i vaš lijepi izgled.

Cigarete mogu razoriti unutrašnjost našeg organizma. To je manje više svima poznato. Pogledajmo sada što one čine tijelu izvana. Kad su istraživači ispitivali stanje kože u 120 odraslih osoba, našli su da jaki pušači gotovo pet puta češće imaju izrazitu naboranost kože nego oni koji nisu pušili: 40-godišnji jaki pušač može imati naborano lice poput jednog 60-godišnjaka.

"Vi ne možete vidjeti rak na plućima, ne možete vidjeti povišen krvni tlak, ne možete vidjeti srčanu bolest - sve povezano s pušenjem, ali vi možete vidjeti bore i one mogu dati poticaj pušačima da prekinu s cigaretama", kaže jedan američki liječnik i autor jedne nedavne studije o pušenju.

Pušenje može razarati kožu na vrlo sličan način kao što razara i pluća. Dim cigarete aktivira enzime koji razaraju određena tkiva u plućima. Isto to dim može učiniti i izvana - oštećuje kolagen i elastin u koži.

U drugoj studiji, u kojoj je sudjelovalo 765 muškaraca, istraživači su našli da pušači imaju znatno veće naslage masnog tkiva oko pasa, to jest na trbuhu - bez obzira na dom, prehranu i tjelovježbu. To je nakupljanje masnog tkiva oko struka nije samo donekle neatraktivno - ono je također rizični čimbenik za srčanu i šećernu bolest.

Nitko ne zna točno kako pušenje dovodi do takvih posljedica. Istraživači smatraju da pušenje može, na neizravan način, preko povećane hormonalne aktivnosti, usmjeravati distribuciju masnog tkiva u organizmu.

**Glasilo
Hrvatskog kulturnog društva
"Napredak" Župe Soli
List za kulturu i društvena
pitanja**

Osnivač i izdavač:
HKD Napredak

Ravnatelj:
Petar Matanović

Glavni i odgovorni urednik:
Juraj Novosel

Lektor:
Marica Petrović

Uredništvo:
Martin Antunović
Zvonko Bosankić
Romeo Knežević
Petar Matanović
Juraj Novosel
Marica Petrović
Ranoslav Tomićić

Adresa:
Tuzla, Kazan mahala 2
Tel/fax: 035-237-171

Tehnička priprema, repro i štampa:
"PrintCom" d.o.o.
Grafički inženjering
Tuzla

Račun:
132-100-03096453-48
kod Tuzlanske banke d.d. Tuzla
- HKD Napredak - za Glasnik

List je upisan u evidenciju javnih
glasila u Republičkom
komitetu za informacije
pod rednim brojem
05/93 - 15. 03. 1993.

Na temelju Mišljenja Ministarstva
obrazovanja, nauke, kulture i sporta TPŽ
broj 10/1-483-9/98.,
list Hrvatski glasnik je javno glasilo,
te prema članu 19. točka 13.
Zakona o porezu na promet
proizvoda i usluga
- ne plaća porez.

List izlazi mjesečno

Tekstovi i fotografije
se ne vraćaju

Iz sadržaja

UVODNIK (P. Matanović)	3
UMRO KARDINAL FRANJO KUARIĆ (M. Petrović)	4
<i>Razgovor</i> MILJENKO JERGOVIĆ (M. Petrović)	5
<i>Prikaz</i> PREDAVANJE PROF. DR. IVE BANCA NA TEMU: AKTUALNI POLITIČKI TRENUTAK U BOSNI I HERCEGOVINI (R. Knežević)	8
<i>Razgovor o prošlosti</i> VRPCE IZ MALMÖA, IGOR LASIĆ (M. Petrović)	9
PRESS KONFERENCIJA HSS BiH Tuzla (J. Novosel)	10
DAN NEZAVISNOSTI BOSNE I HERCEGOVINE	11
BZK "PREPOROD" I DAN NEOVISNOSTI BIH (N. Ivanović)	11
ŽIVINIČKI SOKOLOVI	12
<i>Aktuelni politički ponoptikum</i> OD BOŠNJAKA PREKO HRVATA DO KARIJERE (N. J. Ivanović)	13
<i>U krivom ogledalu</i> NAHERILA SE OPĆINA K'O TORANJ U PIZZI (N. J. Ivanović)	14
USKRS - OSMIJEH ŽIVOTU (D. Bojić)	16 i 17
ZA LIJEPU BISTRICU I DOBRE LJUDE U NJOJ	19
STOLJETNICA NAPRETKA 1902-2002.	20
TUZLANSKA I BOSANSKA EPIZODA DR. IVE PILARA (A. Cigjeljević)	21
<i>Zanimljive ličnosti</i> ANNEMARIE KURY	22
HKD "NAPREDAK" U BRČKO DISTRIKTU OBNOVIO SVOJ RAD (A. Pranjić)	23
SVEČANO OTVORENI NOVI KATOLIČKI ŠKOLSKI CENTAR U ZENICI (J. Novosel)	24
<i>Natjecanje učenika</i> Kantonalno/županijsko natjecanje iz matematike učenika srednjih škola - Tuzla 2002. (M. Antunović)	24
<i>Koncert</i> GORAN PEKIĆ - KARKIN S GOSTIMA (J. Novosel)	25
Prešernovi dani - Tuzla IZLOŽBA SLIKA	25
TREĆI POSLIJERATNI KARNEVAL U TUZLI (Z. Bosankić)	26
<i>Duhan - ubojita trava</i> PASIVNI PUŠAČI - PUŠAČI PO NEVOLJI (Z. Žigić)	26
<i>Foto-album</i> ZLATNE RUKE ZANATLIJSKE (M. Bikić)	27

Naslovna strana
Publikacija:
Papa u Hrvatskoj, Glas koncila i Eurcpa-press, Zagreb, 1994.

Fotografije:
Martin Antunović i Juraj Novosel

štampa HEIDELBERG speedmaster
repro PrintCom
rada SCANNER i osvjetljivač
NOVO
osvjetljavanje
do B2 formata
s mogućnošću max.
formata 50x100cm

SRETAN USKRS
Gospodarska BANKA Sarajevo
Direkcija:
71000 SARAJEVO, Ferhadija 11
Tel.: 387 33 207-023, 207-022
Fax: 387 33 444-605
Poslovnica:
71000 SARAJEVO, M. Tita 56
Tel.: 387 33 203-910
Fax.: 387 33 442-959

Tuzla PEPEX d.o.o.
Tel./fax: 035/252 - 435

SOLI
HRVATSKI RADIO SOLI
92.7 MHz
103.4 MHz

Pivara Tuzla
Nek Vam je u kući
sve zdravo i živo
nazdravlje i s čejfom pijte
Tuzlansko pivo
Sa jednog izvora
za cijelu porodicu

Kodak EXPRESS FOTO COLOR ŽUNIC
EXPRESS color laboratorij
Laboratorij 1, Tuzla, Džafer Mahala br. 46, Tel. 34-364
Laboratorij 2, Tuzla, Korzo, Tel. 035/235-899
Laboratorij 3, Tešanj
Laboratorij 4, Gračanica
*S nama Vaše uspomene
nikad ne blijede!*

1923 NAPREDAK OSIGURANJE
NAPREDAK OSIGURANJE d.d. SARAJEVO
POSLOVNA JEDINICA TUZLA
SVE VAŠE BRIGE PODIJELITE S POLICOM
NAPREDAK OSIGURANJA
Tuzla, Bulevar 15. maja b.b.
Tel./fax: ++387 35 282 227

CVJEČARA FLORAMI
Vam nudi veliki izbor rasade, saksija, žardinijera,
zemlje za cvijeće od 50 l, 20 l, 10 l, 6 l, 5 l, te zemlje u pakiranju
od 1kg iz vlastite proizvodnje pod nazivom FLORATRES,
rezanog cvijeća, lončanica, svijeća, lampinjona, lukovica
svih vrsta, ruža sadnica i ukrasnog šiblja.
Sve to možete nabaviti uz najpovoljnije cijene u gradu
i dobiti stručne savjete.
Vaše je samo da dodete na MALU PIJACU i da se uvjerite u našu ponudu.
FRANJO BOSANKIĆ

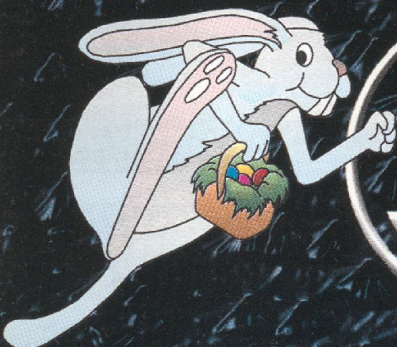
*ključ
uspjeha*
tuzlanska banka d.d.

Javno-komunalno preduzeće
**CENTRALNO GRIJANJE
TUZLA**

Ul. Krečanska broj 1
75000 Tuzla Tel: ++387 35 283 443
Bosna i Hercegovina Fax: ++387 35 281 391
E-mail: cen.gri@bih.net.ba

P L I V A

PREDSTAVNIŠTVO SARAJEVO

Trg heroja 10, 71000 Sarajevo

Tel. ++ 387 33 65 11 33, 65 39 29

Fax. ++ 387 33 65 39 86

SRETAN USKRS

**CROATIA
OSIGURANJE D.D.
MOSTAR
Poslovnica Tuzla**

**POSJETITE NAS U TUZLI:
Naselje Sjenjak - blok D-2
I. Mujezinovića bb
Tel. 035 230-991, 230-992**

Zagrebačka banka BH d.d.

VAŠA JE BANKA

Poslovna Jedinica Tuzla
Topolica 4

Tel/fax: ++387 35/ 25 55 23, 25 55 24

Tel: ++387 35 25 55 29

OBITELJSKI RADIO

VALENTINO

STUDIO TEL: ++387 86 (76) 750 500
MARKETING TEL/FAX: ++387 86 (76) 750 447

Osnovan 1992. godine

INDEPENDENT
INDEPENDENT
INDEPENDENT

**I
FM RADIO
Kameleon**

BOSNIA & HERZEGOVINA, TUZLA

Marketing: 250-261, 250-262, 250-263 <http://www.kameleon.delta.com.ba>
Centrala: 250-055 (tel/fax) radio_kameleon@delta.com.ba